

ЗАЯВА КЕРІВНИЦТВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПІДГОТОВКУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Керівництво **Комунального підприємства Харківські теплові мережі»** (далі - Підприємство) відповідає за підготовку фінансової звітності, що достовірно відображає у всіх суттєвих аспектах фінансовий стан Підприємства станом на 31.12.2020 року, його фінансові результати, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі за рік, що закінчився на цю дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі МСФЗ).

При підготовці фінансової звітності керівництво Підприємства несе відповідальність за:

Вибір належних принципів бухгалтерського обліку і їх послідовне застосування;

Застосування обґрунтованих оцінок то припущень;

Дотримання відповідних МСФЗ і розкриття всіх відхилень в примітках до фінансової звітності;

Підготовку фінансової звітності, виходячи з припущення, що Підприємство здійснює свою діяльність на безперервній основі, за винятком випадків, коли таке допущення неправомірне.

Керівництво Підприємства також несе відповідальність за:

Розробку, впровадження і забезпечення функціонування ефективної і надійної системи внутрішнього контролю на Підприємстві;

Підтримку системи бухгалтерського обліку, що дозволяє забезпечити відповідність фінансової звітності вимогам МСФЗ;

Вживання заходів в межах своєї компетенції для забезпечення збереження активів Підприємства;

Запобігання і виявлення фактів шахрайства і інших зловживань.

Фінансова звітність Підприємства, за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, була затверджена до випуску 20 травня 2021 року від імені Підприємства.

Генеральний директор

Головний бухгалтер

В.В. СКОПЕНКО

Ю.В. ПОПОВА

**Інші примітки та розкриття до фінансової звітності
Комунального підприємства «Харківські теплові мережі» за 2020 рік.**

Представлена фінансова звітність Комунального підприємства «Харківські теплові мережі» (надалі – Підприємство) підготовлена у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Фінансова звітність Підприємства включає:

- 1) Баланс (Звіт про фінансовий стан);
 - 2) Звіт про фінансовий результат (Звіт про сукупний дохід);
 - 3) Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
 - 4) Звіт про власний капітал;
- примітки до фінансової звітності.

1. Інформація про Підприємство.

Комунальне підприємство «Харківські теплові мережі» було створено 06.07.2001 року.

Місцезнаходження Підприємства: 61037 м. Харків, вул. Мефодіївська, будинок 11 .

E-mail: hte@vl.kharkov.ua

Останні зміни до статуту Підприємства внесені 22.07.2020 року.

Основними видами діяльності Підприємства є:

- виробництво, транспортування, розподіл та реалізація теплової енергії усім групам споживачів за тарифами, що регулюються відповідно до чинного законодавства;
- надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води;
- виробництво, використання для власних виробничих потреб, а також відпуск в мережі і реалізація електричної енергії відповідно до отриманих у встановленому порядку ліцензій та за тарифами, що регулюються чинним законодавством;
- технічне обслуговування та ремонт внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та гарячої води;
- інші види діяльності.
- Підприємство має наступні ліцензії:

№ з/п	Назва ліцензії	Назва уповноваженого органу, яким видано документ	Дата, №	Термін дії
1	Виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії	Національна комісія регулювання електроенергетики України (НКРЕ)	15.03.2011г. Серія АГ № 500402	03.03.2011 - 02.03.2021
			15.03.2011р. Серія АГ № 500278	03.03.2011 - 02.03.2021
2	Виробництво електричної енергії			
3	Надання послуг з перевезення пасажирів і небезпечних вантажів автомобільним транспортом (внутрішні)	Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничного нагляду (Держгірпромнагляд) Територіальне управління	01.06.2011р. серія АГ № 590256	срок дії необмежений

	перевезення пасажирів автобусами; внутрішні перевезення пасажирів легковими автомобілями на замовлення)	Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничного нагляду по Харківській області		
4	Виробництво теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях і когенераційних установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії)	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг	Постанова від 30.03.2017 року №446	безстрокові
5	Транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами			
6	Постачання теплової енергії			
7	Постачання електричної енергії		Постанова від 18.01.2019 року № 34	
8	виробництво електричної енергії		Постанова від 27.06.2019 року № 1297	

Середня кількість працівників Підприємства протягом звітного періоду складала 5784 осіб.

2. Достовірне подання та відповідність МСФЗ

Фінансова звітність Підприємства є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірного подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Підприємства для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Підприємства за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції чинній на 01 січня 2020 року, що офіційно оприлюдненні на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Підготовлена Підприємством фінансова звітність чітко та без будь-яких застережень відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з врахуванням змін, внесених РМСБО станом на 31 грудня 2020 року, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме, доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності Підприємство керувалося також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення

бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не протирічать вимогам МСФЗ.

3. Здатність Підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі

Фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що Підприємство буде продовжувати свої операції в найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи і погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності. Таким чином, керівництво Підприємства вважає, що використання принципу безперервної діяльності є доречним в даних обставинах.

При цьому, на дату затвердження звітності стабільність економіки і відповідно стабільність діяльності Підприємства залежить в значній мірі від політики та дій уряду, спрямованих на реформування адміністративної та правової системи.

Незважаючи на стабілізаційні заходи, які вживаються урядом України, існує певна невизначеність щодо фінансового стану, результатів операцій та економічних перспектив Підприємства. В результаті виникає суттєва невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість відшкодування вартості активів Підприємства, його можливість погашати свої борги в міру настання строків їх сплати.

Керівництво Підприємства вважає, що воно вживає усіх необхідних заходів для підтримки економічної стабільності в умовах, що склалися, але подальше погіршення ситуації в економіці України може мати негативний вплив на результати та фінансовий стан Підприємства, який неможливо визначити на цей момент.

Підприємство на пряму залежить від чинного законодавства та змін у ньому. Так діяльність Підприємства здійснюється на підставі Закону України "Про теплопостачання", Податкового Кодексу України, Господарського Кодексу України, Закону України "Про житлово-комунальні послуги", Закону України "Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання", Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та великої низки інших Законів України та підзаконних актів, що регулюють діяльність підприємства, а більш за все нормативних документів НКРЄКП.

Українське законодавство та нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності підприємств, у тому числі валютний контроль, митні вимоги та трансфертне ціноутворення, продовжують змінюватися. Положення законів і нормативних документів найчастіше є нечіткими, й їхнє тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і державних органів та інших урядових інститутів. Випадки різних тлумачень законодавства не є поодинокими. Керівництво вважає, що його тлумачення відповідного законодавства є правильним, і що діяльність Підприємства здійснюється в повній відповідності до законодавства, а також що Підприємство нараховує та сплачує всі необхідні податки.

Детальна інформація про можливий вплив діючого законодавства на діяльність Підприємства розкрита у примітці «Безперервність діяльності».

Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені.

4. Основа підготовки фінансової звітності

Формат фінансових звітів представлений з урахуванням вимог Міністерства фінансів України, що затверджує форми фінансових звітів в Україні. Зміст рядків конкретизовано та розкрито у примітках.

Фінансова звітність складена за принципом історичної собівартості за винятком деяких фінансових інструментів, оцінюваних згідно з вимогами МСФЗ (IAS) 9

«Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Випадки відхилення від принципу історичної вартості розкрито у відповідних розділах Приміток до фінансової звітності.

Фінансова звітність Підприємства підготовлена на підставі послідовного дотримання облікової політики.

5. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня, складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Операції в іноземній валюті спочатку відображаються у функціональній валюті за курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, виражені в іноземних валютах, перераховуються в функціональну валюту за курсом на кінець дня дати балансу. При визначенні курсових різниць на дату здійснення господарської операції застосовується валютний курс на початок дня дати здійснення операції. Курсові різниці, що виникають при розрахунках за монетарними статтями визнаються в прибутку або збитку в тому періоді, в якому вони виникають.

6. Звітний період фінансової звітності

Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається календарний рік, тобто період з 01 січня по 31 грудня 2020 року.

7. Нові або переглянуті стандарти та інтерпретації

Нові та змінені стандарти, прийняті Підприємством

Наступні змінені стандарти набули чинності з 1 січня 2020 року, але не мали суттєвого впливу на Підприємство:

- Зміни Концептуальної основи фінансової звітності (опубліковані 29 березня 2018 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати).
- Визначення бізнесу – зміни МСФЗ 3 (опубліковані 22 жовтня 2018 року і вступають у силу для угод придбання з початку річного звітного періоду, який починається з 1 січня 2020 року або після цієї дати).
- Визначення суттєвості – зміни МСБО 1 та МСБО 8 (опубліковані 31 жовтня 2018 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати).
- Реформа базової процентної ставки – зміни МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 (опубліковані 26 вересня 2019 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати).

Нові стандарти та інтерпретації, які ще не прийняті

Були випущені окремі нові стандарти та інтерпретації, які є обов'язковими до застосування у річних періодах, що починаються з 1 січня 2021 року або після цієї дати, і які не були достроково застосовані Підприємством.

Зміни до МСБО 16, що вступають в силу з 2022 року, стосуються визнання доходів отриманих від продажу продукції, виробленої під час тестування об'єкту основних засобів, перш ніж він буде використаний за призначенням. Такі доходи визнаватимуться як доходи, а не як зменшення балансової вартості створюваного активу.

Зміни до МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» (вступають в силу з 2022 року) передбачають, що для визначення контракту

«обтяжливим» окрім прямих витрат на виконання контракту враховуватимуться також розподілені накладні витрати, що безпосередньо пов'язані з таким контрактом.

Зміни до МСФЗ 9 (опубліковані 14 травня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати). Розглядають питання про те, які платежі слід включати до «10%-го тестування» для припинення визнання фінансових зобов'язань. Витрати чи платежі можуть здійснюватися на користь третіх сторін або кредитора. Відповідно до цієї зміни витрати чи платежі на користь третіх сторін не включатимуться до «10%-го тестування».

Зміни до МСБО 1 «Подання фінансової звітності (вступають в силу з 2023 року) переглядають порядок класифікації зобов'язань як поточних, чи довгострокових. Зобов'язання класифікуватиметься як довгострокове, якщо у організації є право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців, а право компанії на відстрочку розрахунків має існувати на кінець звітного періоду; класифікація не залежить від імовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом.

Зміни до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», що діятимуть з 2022 року, встановлюють, що організація, яка застосовує МСФЗ 3, відносно деяких видів зобов'язань і умовних зобов'язань має посилатись на МСФЗ 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» або на роз'яснення КТМСФЗ 21 «Збори», а не на Концептуальну основу фінансової звітності.

Зміни до МСФЗ 10 та МСБО 28 (опубліковані 11 вересня 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з дати, яка буде встановлена РМСБО, або після цієї дати). Ці зміни усувають невідповідність між вимогами МСФЗ 10 і МСБО 28, що стосуються продажу чи внеску активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором. Основний наслідок застосування змін полягає у тому, що прибуток чи збиток визнається у повному обсязі у тому випадку, якщо угода стосується бізнесу. Якщо активи не являють собою бізнес, навіть якщо цими активами володіє дочірнє підприємство, визнається лише частина прибутку чи збитку.

Поправка до МСФЗ 16 «Оренда» уточнює ілюстративний приклад № 13 виключивши з нього урахування відшкодування, отриманого орендарем від орендодавця в якості компенсації за понесені витрати на поліпшення об'єкта оренди.

МСФЗ 17 "Договори страхування" (опублікований 18 травня 2017 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2021 року або після цієї дати). МСФЗ 17 замінює МСФЗ 4, який дозволяв компаніям застосовувати існуючу практику обліку договорів страхування. Отже, інвесторам було складно порівнювати і зіставляти фінансові результати в інших відносинах аналогічних страхових компаній. МСФЗ 17 є єдиним, оснований на принципах стандартом обліку всіх видів договорів страхування, включаючи договори перестрахування, наявні у страховика. Відповідно до цього стандарту, визнання і оцінка груп договорів страхування повинні виконуватися за: (i) приведеною вартістю майбутніх грошових потоків (грошові потоки після виконання договорів), скоригованою з урахуванням ризику, в якій врахована вся наявна інформація про грошові потоки після виконання договорів, яка відповідає спостережуваній ринковій інформації, плюс (якщо вартість є зобов'язанням) чи мінус (якщо вартість є активом) (ii) сумою, яка являє собою незароблений прибуток по групі договорів (сервісна маржа за договорами). Страховики відображатимуть прибуток від групи договорів страхування за період, протягом якого вони надають страхове покриття, і в міру того, як вони звільняються від ризику. Якщо група договорів є чи стає збитковою, організація негайно відобразатиме збиток.

Підприємство продовжує оцінювати вплив нових стандартів на його фінансову звітність, проте воно не очікує їх суттєвого впливу.

Інші нові або переглянуті стандарти чи інтерпретації, які вступають в силу для річних періодів з 1 січня 2021 року або після цієї дати, ймовірно не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Підприємства.

8. Суттєві судження, оцінки та припущення

Керівництво використовує ряд оцінок і припущень, що базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин, стосовно представлення активів і зобов'язань, розкриття умовних активів і зобов'язань, тощо, при підготовці фінансової звітності у відповідності з вимогами МСФЗ. Фактичні результати можуть відрізнятися від вказаних оцінок.

Припущення та зроблені на їхній основі розрахункові оцінки постійно аналізуються на предмет необхідності їх зміни. Зміни в оцінках визнаються в тому звітному періоді, коли ці оцінки були переглянуті, і в усіх наступних періодах перспективні.

Під час підготовки цієї фінансової звітності керівництвом було зроблено наступні судження, оцінки та припущення:

- 5) Підприємство продовжуватиме свою діяльність на підставі принципу безперервності, строк діяльності Підприємства – безстроково.
- 6) Жодний компонент бізнесу та/або група активів чи окремі активи не передбачені на продаж. Вся діяльність розглядається як діяльність, що продовжується, інформація з припиненої діяльності не наводиться.
- 7) Зменшення корисності активів не проводилось, так як за результатами проведення тестів на знецінення, ознак знецінення не виявлено.
- 8) Підприємством оцінено, що для тих активів та зобов'язань, що відображені в балансі як довгострокові, відшкодування активів або погашення зобов'язань, відповідно, відбудеться більш ніж через дванадцять місяців з дати балансу для кожного рядка активів та зобов'язань, а по поточним – не більш ніж протягом календарного року.

9. Суттєві положення облікової політики

Облікова політика Підприємства розроблена відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ. Положення про облікову політику Підприємства затверджене Наказом від 02.01.2019 р. № 2 та Погоджене директором Департаменту комунального господарства Харківської міської ради.

Підприємство обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними. Якщо МСФЗ вимагає або дозволяє таке визначення категорій, підприємство обирає прийнятну облікову політику та послідовно застосовує її до кожної категорії.

Підприємство змінює облікову політику, тільки якщо зміна:

- вимагається МСФЗ; або
- приводить до того, що фінансова звітність надає достовірну та доречнішу інформацію про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, фінансові результати діяльності або грошові потоки підприємства.

Підприємство змінює облікову політику ретроспективно, при цьому вона коригує залишок кожного компонента власного капіталу на початок періоду, на який ця зміна впливає, за найперший поданий попередній період, а також коригує інші порівнювані суми, інформація про які розкрита за кожний поданий попередній період, так, наче нова облікова політика застосовувалася завжди.

Підприємство визначає критерії суттєвості для:

- окремих об'єктів обліку, що відносяться до активів, зобов'язань та власного капіталу в розмірі 5 відсотків від загальної суми всіх активів, зобов'язань та власного капіталу відповідно;

- окремих видів доходів та витрат - в розмірі 2 відсотка від чистого прибутку підприємства;
- статей фінансової звітності – одна тисяча грн.

Основні засоби

Основні засоби Підприємства враховуються і відображаються у фінансовій звітності Підприємства до МСБО 16 "Основні засоби". Для визнання об'єктів необоротними активами, визначення дати їх введення в експлуатацію, строку корисного використання, перегляду ліквідаційної вартості, перегляду строку корисного використання та виявлення ознак знецінення створюється постійно діюча комісія. Основними засобами в обліку визнаються матеріальні активи тоді і тільки тоді, коли: -з великою часткою ймовірності можна стверджувати, що підприємство отримає пов'язані з активом майбутні економічні вигоди; та вартість активу підприємством може бути надійно оцінена.

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, визнається за його собівартістю. Придбані основні засоби оцінюються по первинній вартості, яка включає вартість придбання і всі витрати, пов'язані з доставкою і доведенням об'єкту до стану придатного для експлуатації. Вартість виготовлених власними силами об'єктів основних засобів визначається з використанням тих самих принципів, як і для придбаного активу. Основні засоби, отримані в результаті безоплатної передачі (дарування), оцінюються за справедливою вартістю отриманого активу на дату визнання в бухгалтерському обліку, визначеної експертним шляхом.

Після визнання активом, об'єкт основних засобів відображається за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь – які накопичені збитки від зменшення корисності.

Амортизація активу починається, коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом.

Нарахування амортизації здійснюється прямолінійним методом. Для застосування прямолінійного методу кожній групі основних засобів орієнтовно встановлюються наступні строки корисного використання основних засобів:

Категорія активу	Строк корисного використання (роки)
Будівлі та споруди	від 15 до 83
Машини та обладнання	від 8 до 30
Транспортні засоби	8
Інструменти, прилади та інвентар	від 7 до 20
Інше	від 8 до 12

Інвестиційна нерухомість.

Підприємство облік інвестиційної нерухомості веде відповідно до МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість».

До інвестиційної нерухомості належать:

- будівля, яка є власністю суб'єкта господарювання (або пов'язаний з будівлею актив з права користування, що утримується цим суб'єктом господарювання) та надана в оренду згідно з одним чи кількома договорами про операційну оренду;
- будівля, яка не зайнята, але утримується для надання в оренду згідно з одним чи кількома договорами про операційну оренду;

- нерухомість, яка будується або поліпшується для майбутнього використання в якості інвестиційної нерухомості.

Інвестиційна нерухомість має визнаватися як актив тоді і тільки тоді, коли:

- є ймовірність того, що суб'єкт господарювання отримає майбутні економічні вигоди, які пов'язані з цією інвестиційною нерухомістю;
- собівартість інвестиційної нерухомості можна достовірно оцінити.

Під час первісного визнання об'єкти інвестиційної нерухомості оцінюються та відображаються підприємством в бухгалтерському обліку за первісною вартістю, яка включає ціну придбання цієї нерухомості та всі витрати, що безпосередньо пов'язані з її придбанням. У випадку придбання інвестиційної нерухомості на умовах відстрочення платежу, за первісну вартість об'єкта приймається його ціна. Різниця між цією сумою та загальною сумою платежів визнається процентними витратами за період надання кредиту.

Після первинного визнання підприємство здійснює оцінку інвестиційної нерухомості за собівартістю та оцінює всю свою інвестиційну нерухомість відповідно до вимог МСБО 16 «Основні засоби», визначених для цієї моделі, за винятком тієї нерухомості, яка відповідає критеріям для її класифікації як такої, що утримується для продажу (або включена до ліквідаційної групи, що класифікована як така, що утримується для продажу) відповідно до МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу і припинена діяльність». Оцінювати інвестиційну нерухомість, яка відповідає критеріям для класифікації як така, що утримується для продажу (або включена до ліквідаційної групи, що класифікована як така, що утримується для продажу), слід відповідно до МСФЗ

Нематеріальні активи

Підприємство здійснює облік нематеріальних активів відповідно до МСБО 38 «Нематеріальні активи».

Нематеріальний актив визнається підприємством, якщо він відповідає визначенню нематеріального активу і критеріям визнання нематеріального активу.

Нематеріальний актив визнається тільки якщо:

- є ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, які відносяться до активу, надходять до підприємства; та
- собівартість активу можна достовірно оцінити.

Підприємство оцінює ймовірність очікуваних майбутніх економічних вигід, використовуючи припущення, які можна обґрунтувати і підтвердити. Ці припущення відображають найкращу оцінку управлінським персоналом сукупності економічних умов, які існуватимуть протягом строку корисної експлуатації активу.

Після первісного визнання підприємство відображає нематеріальні активи за їх собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Нематеріальний актив з визначеним строком корисної експлуатації підлягає амортизації на строк вказаний у договорі, на патенті, ліцензії, свідоцтві тощо. Для нематеріальних активів, таких що неможливо визначити строк корисного використання, норми амортизації визначаються у розрахунку не менше 5 років. Активи з необмеженим строком корисного використання не амортизуються, але перевіряються раз у рік на можливий перехід до активів, які амортизуються.

Підприємство застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації нематеріальних активів.

Нарахування амортизації починається, коли цей актив є наявним для використання, тобто коли він перебуває у тому місті і стані, які необхідні для його використання у спосіб визначений управлінським персоналом.

Категорія активу	Строк корисного використання (роки)
Права на об'єкти промислової власності; Інші нематеріальні активи (програмне забезпечення та ліцензії)	Від строку відповідно до правовстановлюючого документа, та до 10 років, якщо строк не встановлено

Знецінення активів

Підприємство відображає необоротні активи у фінансовій звітності з урахуванням знецінення, яке визначається відповідно до МСБО 36. За наявності ознак знецінення активів, Підприємство визначає суму очікуваного відшкодування активу. Сума очікуваного відшкодування активу - це найбільша з двох оцінок: справедливої вартості за мінусом витрат на продаж або цінності їх використання. Якщо сума очікуваного відшкодування менше балансової вартості активу, різниця визнається збитками від знецінення в звіті про фінансові результати з одночасним зменшенням балансової вартості активу до суми, яку буде відшкодовано. Збиток від зменшення корисності визнається для одиниці, що генерує грошові кошти, якщо сума очікуваного відшкодування цієї одиниці (групи одиниць) менша від балансової вартості цієї одиниці (групи одиниць). Для зменшення балансової вартості активів одиниці збиток від зменшення корисності слід розподіляти на пропорційній основі на активи одиниці (групи одиниць), базуючись на балансовій вартості кожного активу, який входить до складу одиниці (групи одиниць). Специфіка діяльності припускає враховувати все Підприємство як Одиницю генеруючу грошові потоки, тому знецінення окремого активу, у разі відсутності ознак знецінення Одиниці в цілому в звітності не відображається.

Витрати по позиках.

Підприємство облік витрат на позики веде відповідно до МСБО 23 «Витрати на позики» .

Витрати на позики включають:

- витрати на сплату відсотків;
- фінансові витрати, пов'язані з фінансовою орендою;
- курсові різниці, які виникають унаслідок отримання позик в іноземній валюті, якщо вони розглядаються як коригування витрат на сплату відсотків.

Підприємство капіталізує витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу як частина собівартості цього активу. Інші витрати на позики Підприємство визнає в тому періоді, в якому вони були понесені.

Якщо кошти позичені взагалі й використовуються з метою отримання кваліфікованого активу, то суму витрат на позики, яка підлягає капіталізації, слід визначати шляхом застосування норми капіталізації до витрат на цей актив. Норма капіталізації повинна бути середньозваженою величиною витрат на позики стосовно всіх непогашених позик суб'єкта господарювання протягом цього періоду, а не лише позик, які були здійснені конкретно з метою отримання кваліфікованого активу. Сума витрат на позики, капіталізована підприємством протягом періоду, не повинна перевищувати суму витрат на позики, понесених протягом цього періоду.

Підприємство починає капіталізувати витрати на позики як частину собівартості кваліфікованого активу з дати початку капіталізації. Датою початку капіталізації є дата, коли суб'єкт господарювання вперше виконує всі умови, наведені нижче, а саме:

- він поніс витрати, пов'язані з активом;
- він поніс витрати на позики;

- він веде діяльність, необхідну для підготовки активу до його використання за призначенням або продажу.

Підприємство призупиняє капіталізувати витрати на позики протягом тривалих періодів, у яких він призупиняє активну розробку кваліфікованого активу.

Підприємство припиняє капіталізувати витрати на позики, якщо по суті, вся діяльність, необхідна для підготовки кваліфікованого активу до його передбаченого використання або продажу, завершена.

Кваліфікований актив – це актив, який обов’язково потребує суттєвого періоду для підготовки його до використання за призначенням чи для реалізації.

Суттєвим визнається період що перевищує строк 6 місяців.

Запаси

Облік запасів підприємство здійснює відповідно до вимог МСБО 2 «Запаси»

Запаси визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов’язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

Одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування або однорідна група (вид).

Облік запасів ведеться у кількісно-сумовому вираженні із закріпленням за матеріально-відповідальною особою, застосовуючи оборотно-сальдові відомості, відомості залишків матеріалів та з дотриманням основних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Оцінка запасів здійснюється підприємством на трьох етапах руху запасів у виробничому циклі підприємства:

- при надходженні запасів на підприємство;
- при вибутті запасів;
- на дату складання фінансової звітності.

Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Первісна вартість запасів є собівартістю запасів, яка складається з таких фактичних витрат:

- ціни придбання;
- суми ввізного мита та суми інших податків;
- витрати на транспортування, вартості робіт з навантаження та розвантаження;
- інших витрат, які безпосередньо пов’язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. До таких витрат, зокрема належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати.

При відпуску запасів у виробництво, продажі та іншому вибутті їх оцінка здійснюється за методами:

- для взаємозамінних запасів (одного найменування, але різних цін) за методом ФІФО – собівартості перших за часом надходження запасів;
- для інших запасів - за ідентифікаційною собівартістю – обліковій ціні відповідної одиниці запасів.

На дату балансу в бухгалтерському обліку підприємства запаси відображаються за найменшою з двох оцінок: за собівартістю чи чистою вартістю реалізації.

На дату складання річної фінансової звітності підприємство перевіряє, чи існують на балансовому обліку запаси, термін облік яких перевищує встановлений термін для оборотних активів. У випадку виявлення таких оборотних активів, підприємство списує такі запаси з балансового обліку або здійснює їх переоцінку.

Фінансові інструменти

Облік фінансових інструментів ведеться відповідно до:

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»

МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»

Фінансові інструменти визнаються у балансі (звіті про фінансовий стан), коли Підприємство стає стороною контрактних взаємовідносин щодо певного інструмента.

Фінансові інструменти Підприємства представлені грошовими коштами та їх еквівалентами, торговою та іншою дебіторською заборгованістю, кредитами за позиками, торговою кредиторською заборгованістю.

Первісне визнання фінансових інструментів.

Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, первісно визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати на операцію, які додаються до справедливої вартості фінансових активів та вираховуються зі справедливої вартості фінансових зобов'язань. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при первісному визнанні враховується якщо існує різниця між ціною угоди і справедливою ціною, підтвердження якої можуть служити інші спостережувальні на ринку поточні угоди за тим же інструментом, або модель оцінки, яка в якості базових даних використовує тільки дані спостережуваних ринків.

Класифікація і подальша оцінка фінансових активів.

Усі визнані фінансові активи оцінюються у подальшому за амортизованою або справедливою вартістю залежно від їх класифікації.

Підприємство класифікує фінансові активи на підставі бізнес-моделі та виходячи з характеру грошового потоку від фінансових активів.

Фінансові активи класифікуються при їх первісному визнанні.

Фінансові активи підприємства класифікуються наступним чином:

- грошові кошти та їх еквіваленти,
- дебіторська заборгованість за товари/послуги (торгова дебіторська заборгованість), заборгованість за виданими позиками та інша дебіторська заборгованість.

До дебіторської заборгованості за товари/послуги, заборгованості за виданими позиками, та іншої дебіторська заборгованість підприємство застосовує бізнес-модель, метою якої є утримання цих активів для одержання договірних грошових потоків.

Перекласифікація фінансових активів можлива лише при зміні бізнес-моделі.

Торгова дебіторська заборгованість (заборгованість за надані послуги та поставлені товари) без значного фінансового компоненту первісно визнається за ціною операції за правилами МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами».

Інші фінансові активи під час їх первісного визнання підприємство оцінює за справедливою вартістю з урахуванням витрат на операцію, що можуть бути безпосередньо віднесені на придбання або викупу фінансового активу.

Після первісного визнання торгова дебіторська заборгованість, позики та інша дебіторська заборгованість оцінюються за амортизованою вартістю, що визначається з використанням методу ефективної процентної ставки, за вирахуванням резерву від знецінення.

Знецінення фінансових активів

На кожну дату балансу підприємство оцінює наявність об'єктивних ознак знецінення фінансового активу або групи фінансових активів.

Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає:

- неупереджену і виважену з урахуванням імовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів,
- вартість грошей у часі та всю обґрунтовану та підтверджуючу інформацію про минулі події, поточні умови і прогнозовані майбутні економічні умови на звітну дату без надмірних витрат та зусиль.

Підприємство визнає резерв під збитки на підставі моделі очікуваних кредитних збитків.

Для розрахунку очікуваних кредитних збитків за торговою дебіторською заборгованістю підприємство застосовує матрицю забезпечень. На дату балансу Підприємство здійснює класифікацію зазначеної заборгованості за строками її непогашення на наступні групи:

- 1 група - до 3-х місяців з дати виникнення,
- 2 група - від 3-х до 6-ти місяців;
- 3 група - від 6-ти до 12-ти місяців;
- 4 група - від 12-ти до 18-ти місяців;
- 5 група – від 18-ти до 36-ти місяців;
- 6 група- більше 36 місяців.

За кожною визначеною групою встановлюються фіксовані ставки резерву:

Група дебіторської заборгованості за	Ставка резерву від суми заборгованості, %
1 група	0,01
2 група	0,1
3 група	1,0
4 група	3,0
5 група	5,0
6 група	100,0

Ставка резервування для кожного строку непогашення визначається на підставі історичної інформації щодо прострочень та списань дебіторської заборгованості, але також враховує очікувані зміни в погашенні дебіторської заборгованості внаслідок макроекономічних змін, платоспроможності та поведінці дебіторів тощо. Підприємство на регулярній основі (принаймні, раз на рік) здійснює аналіз актуальності застосованих ставок резервування та, за необхідності, переглядає їх.

Крім того, знецінення в розмірі всієї суми дебіторської заборгованості (включаючи ПДВ) здійснюється по дебіторській заборгованості, відносно якої на дату балансу наявна інформація:

- про прийняте судом рішення про стягнення заборгованості,
- про порушення справи про банкрутство,
- про прийняття рішення про припинення юридичної особи.

При створенні резерву під знецінення виданих авансів резервується сума заборгованості за вирахуванням ПДВ.

Збитки внаслідок зменшення корисності визнаються у звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат

Фінансові зобов'язання

Підприємство класифікує фінансові зобов'язання на підставі бізнес-моделі та виходячи з характеру грошового потоку від фінансових зобов'язань.

Класифікація фінансових зобов'язань здійснюється при їх первісному визнанні.

Підприємство класифікує фінансові зобов'язання наступним чином:

- банківські овердрафти, кредити та позики,
- торгівельна та інша кредиторська заборгованість,

Перекласифікація фінансових зобов'язань не здійснюється.

При первісному визнанні фінансові зобов'язання визнаються за справедливою вартістю, з урахуванням для позик та кредитів на витрат, безпосередньо пов'язаних з правочином.

Аванси отримані обліковуються у розмірі початково отриманих сум, без урахування ПДВ. Після первісного визнання кредиторська заборгованість, кредити

та позики оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Амортизація з використанням методу ефективної ставки відсотка відображається в звіті про фінансові результати у складі фінансових витрат.

Основні підходи до оцінки фінансових інструментів

Справедлива вартість - це ціна, яка може бути отримана при продажу активу або сплачена при передачі зобов'язання при проведенні звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є ринкове котирування на активному ринку. Активний ринок - це ринок, на якому операції з активом або зобов'язанням проводяться з достатньою частотою і в достатньому обсязі, що дозволяє отримувати інформацію про оцінки на постійній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що обертаються на активному ринку, оцінюється як сума, отримана при множенні ринкового котирування на окремі актив або зобов'язання на кількість інструментів, утримуваних Товариством.

Моделі оцінки, такі як модель дисконтування грошових потоків, а також моделі, засновані на даних аналогічних операцій, що здійснюються на ринкових умовах, або розгляд фінансових даних об'єкта інвестицій використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, для яких недоступна інформація про ціну угод. Результати оцінки справедливої вартості аналізуються і розподіляються за рівнями ієрархії справедливої вартості в такий спосіб:

- до першого рівня відносяться оцінки за ринковими котируваннями (які не коригуються) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань,
- до другого рівня - оцінки, які отримані за допомогою моделей оцінки, в яких усі значні вхідні дані, які або прямо або побічно є такими, що спостерігаються для активу або зобов'язання,
- до третього рівня - оцінки, які не є заснованими виключно на спостережуваних ринкових даних (тобто для оцінки потрібен значний обсяг не спостережуваних вхідних даних).

Перекласифікація з рівня на рівень ієрархії справедливої вартості не мала місця на кінець звітного періоду.

Витрати по угоді є додатковими витратами, що безпосередньо відносяться до придбання, випуску або вибуття фінансового інструменту. Додаткові витрати - це витрати, які не були б понесені, якби операція не відбулася. Витрати на проведення операції включають виплати на комісійні, сплачені агентам, консультантам, брокерам та дилерам, збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки і збори, що стягуються при передачі власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат та витрат на зберігання.

Амортизована вартість являє собою величину, в якій фінансовий інструмент був оцінений при первісному визнанні, за вирахуванням погашення основної суми боргу, зменшену або збільшену на величину нарахованих відсотків, а для фінансових активів - за вирахуванням суми збитків від знецінення. Нарощені відсотки включають амортизацію відкладених при первісному визнанні витрат на операцію, а також будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи і нараховані процентні витрати, включаючи купонний дохід та амортизований дисконт або премію, не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей балансу (звіту про фінансовий стан).

Амортизована вартість фінансових інструментів розраховується з використанням ефективної процентної ставки за вирахуванням резерву на знецінення і виплат або зменшення основної суми заборгованості. Метод ефективної процентної ставки - метод що використовується для розрахунку амортизованої собівартості фінансового інструменту, для розподілу та визнання процентного доходу та процентних витрат у прибутку або збитку за відповідний період. Ефективна ставка відсотка - це процентна

ставка за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження точно дисконтуються протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента до валової балансової вартості фінансового активу або до амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

Довгострокова дебіторська та кредиторська заборгованість, реструктуризована на підставі мирових угод, рішень суду, тощо, дисконтується до її чистої теперішньої вартості із застосуванням ефективної ставки відсотка, яка притаманна переважній більшості фінансових інструментів, які мають схожі умови та характеристики, залишок часу, протягом якого відсоткова ставка за договором залишатиметься фіксованою, залишок часу по виплаті основної суми боргу. Підприємство визначає строк реструктуризації заборгованості виходячи з умов контракту, чинного законодавства, інших регуляторних принципів, галузевої практики та іншої доступної інформації.

Визнання доходів і витрат

В бухгалтерському обліку витрати відображаються одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. Витрати визнаються витратами періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

В залежності від визначених видів доходів, у бухгалтерському обліку підприємство виділяє наступні групи видів витрат:

- собівартість реалізованої продукції(робіт, послуг);
- адміністративні витрати;
- витрати на збут;
- інші витрати операційної діяльності;
- фінансові витрати;
- інші витрати.

Облік витрат за ліцензійними видами діяльності здійснюється окремо відповідно до ліцензійних умов.

Витрати на виробництво визнаються у тому періоді в якому вони виникли у зв'язку з отриманням відповідного доходу. Розподіл витрат на оплату праці працівників підприємства між ліцензованими основними видами діяльності здійснюється в залежності від розподілу персоналу підприємства з прив'язкою до місця його безпосередньої роботи, назвою спеціальності (професії) та обов'язків, зазначених у посадовій чи виробничій інструкції з встановленням відповідних символів в обліковій картці робітника та з зазначенням відповідних груп, рахунків, встановлених за штатним розписом.

Розподіл витрат загального призначення між усіма видами господарської діяльності проводиться пропорційно прямим витратам на оплату праці.

При визначенні доходу підприємство використовує наступні стандарти:

МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСБО 20 Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу

Підприємство класифікує доходи з наступними групами:

- Дохід від реалізації товарів, робіт, послуг,
- Інші операційні доходи,
- Фінансові доходи,
- Інші доходи.

Дохід визнається внаслідок передачі товарів або надання послуг покупцям (замовникам) в сумі, що відображає компенсацію, право на яку підприємство має в обмін на передачу таких товарів або послуг покупцеві (замовникові).

Датою визнання доходів є дата, коли підприємство задовольняє зобов'язання щодо виконання договору, передаючи товари покупцю та надаючи послуги замовнику. Передача здійснюється в міру того, як покупець (замовник) отримує контроль над такими активами.

Доходи від виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, від надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води визнаються відповідно до показників лічильників та норм споживання і тарифів, встановлених НКРЕКП (Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг України).

Доходи від реалізації електричної енергії визнаються за ринковими цінами згідно Закону України “Про ринок електричної енергії”.

Доходи від надання послуг з харчування робітників визнаються в сумі, що формується у відповідності до наказу по підприємству.

Доходи від інших видів роздрібної торгівлі поза магазинами (реалізація товарно-матеріальних цінностей), оптової торгівлі відходами та брухтом (оптової реалізації відходів чорних та кольорових металів, інших матеріалів, отриманих від ліквідації основних засобів, реалізації неліквідів, залишків запасів, необоротних активів та інших матеріальних цінностей), у разі реалізації товарно-матеріальних цінностей, інших матеріалів субпідрядникам та іншим юридичним особам для виконання робіт на сторону та у разі реалізації товарно-матеріальних цінностей на сторону (працівникам підприємства та ін.) визнаються за вартістю цих матеріалів, розрахованою у відповідності до наказу по підприємству, але не менше їх ринкової вартості. Умови реалізації відходів та брухту, ТМЦ за зазначеним видом діяльності визначається за наказом по підприємству.

Компенсація в негрошовій формі за передані товари або послуги оцінюється за її справедливою вартістю.

Доходи від основної діяльності формуються з нарахувань за виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води, а також інших доходів.

Державні субсидії (цільове фінансування) визнаються у складі доходів у випадку, коли є обґрунтована впевненість в тому, що підприємство виконає умови їх надання та державні субсидії (цільове фінансування) будуть отримані.

Цільове фінансування для компенсації витрат (збитків), яких зазнало підприємство та фінансування для надання підтримки без встановлення умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів визнаються дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу.

Грошові кошти

Формування у бухгалтерському обліку інформації про грошові кошти та її розкриття у фінансовій звітності здійснюється відповідно до МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»

Звіт про рух грошових коштів складається за прямим методом. В звіті відображаються основні класи грошових платежів та надходжень.

Грошові кошти та їх еквіваленти оцінюються відповідно до їх номінальної вартості. Грошові кошти в іноземній валюті доля відображення яких в фінансовій звітності перераховуються в національну валюту за курсом НБУ на дату складання звітності.

Власний капітал

Власний капітал - частина в активах підприємства, яка залишається після вираховання його зобов'язань

На розмір власного капіталу впливають:

- внески власників, які збільшують активи підприємства,
- вилучення коштів власниками, що зменшують активи та власний капітал підприємства,

- доходи та витрати, які призводять відповідно до зростання та зменшення власного капіталу.

Підприємство класифікує наступні статті власного капіталу:

- зареєстрований капітал
- капітал в дооцінках,
- додатковий капітал,
- резервний капітал,
- нерозподілений прибуток (збиток).

Забезпечення

При відображенні у фінансовій звітності забезпечень, непередбачених активів та непередбачених зобов'язань підприємство застосовує:

*МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи»,
МСБО 19 «Виплати працівникам».*

Забезпечення відображається у звіті про фінансовий стан у тому випадку, коли у підприємства виникає юридичне або конструктивне зобов'язання внаслідок минуло події та існує ймовірність того, що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють в собі економічні вигоди та підприємство може здійснити надійну розрахункову оцінку величини такого зобов'язання.

Забезпечення визнається в сумі, яка відображає найкращу розрахункову оцінку витрат, необхідних для врегулювання існуючого зобов'язання. Ризики та фактори невизначеності, які притаманні багатьом подіям та обставинам, повинні враховуватись при визначенні найкращої розрахункової оцінки резерву для того, щоб уникнути завищення активів та доходів, та заниження зобов'язань та витрат. Однак невизначеність не виправдовує створення надмірних забезпечень або навмисного завищення зобов'язань.

Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, підприємство відображає суму забезпечення за теперішньою вартістю видатків, які будуть потрібні для погашення зобов'язання. При цьому використовується ставка дисконтування до оподаткування, яка відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей.

Забезпечення під майбутні операційні витрати не формуються.

Підприємство створює наступні види забезпечень:

- забезпечення на виплату відпусток,
- забезпечення майбутніх витрат на виплату пільгових пенсій,
- забезпечення майбутніх виплат по судовим справам,
- інші забезпечення.

Податок на прибуток.

Підприємство використовує МСБО 12 «Податки на прибуток»

Поточні податкові активи та зобов'язання за поточний і попередній періоди оцінюються в сумі, обчисленій до сплати податковим органам (відшкодуванню від податкових органів, де Підприємство зареєстроване). Нарахування поточного податку на прибуток здійснюється на основі податкових ставок та податкового законодавства, які набули або фактично набули чинності на кінець звітного періоду. Витрати з поточного податку на прибуток розраховуються на основі оподатковуваного прибутку, визначеного згідно з вимогами податкового законодавства України з використанням встановлених податкових ставок.

Поточний податок на прибуток, що стосується статей, які відображаються безпосередньо у капіталі або іншому сукупному доході, визнається у складі капіталу або іншого сукупного доходу відповідно.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на кінець звітного періоду між податковою базою активів і зобов'язань і їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання розраховуються за ставками оподаткування, що діятимуть протягом періоду, у якому будуть здійснюватися реалізація або використання активу та погашення зобов'язання.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кінець кожного звітного періоду й знижується в тій мірі, в якій отримання достатнього оподаткованого прибутку дозволить використовувати всі або частину відстрочених податкових активів, оцінюється як малоімовірне. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кінець кожного звітного періоду й визнаються в тій мірі, в якій з'являється значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використовувати відстрочені податкові активи.

Відстрочені податкові активи й зобов'язання визначаються за ставками податку, які застосовуватимуться протягом періоду реалізації активу або врегулювання зобов'язання на підставі ставок податку (та податкового законодавства), які набули або фактично набули чинності на кінець звітного періоду.

Відстрочені податкові активи й відстрочені податкові зобов'язання відображаються у фінансовій звітності згорнуто.

Відстрочені податкові активи й відстрочені податкові зобов'язання не дисконтуються.

Відстрочений податок класифікується як необоротний актив або довгострокове зобов'язання.

Відстрочений податок визнається як дохід або витрати у звіті про сукупний дохід, крім випадків, коли він відноситься до статей, що відображаються безпосередньо у статтях власного капіталу. У таких випадках відстрочений податок також відображається у статтях власного капіталу.

Оцінка відстрочених податкових активів та зобов'язань проводиться на основі суджень керівництва Підприємства що базуються на інформації, яка є в його розпорядженні на момент складання фінансової звітності. Нестабільність податкової політики держави створює невизначеність щодо прийняття податковими органами при проведенні ними перевірок податкових декларації певних підходів до податку на прибуток, які застосовуються керівництвом підприємства.

В цих випадках Підприємство оцінює наскільки ймовірним є прийняття податковим органом невизначеного підходу до податку та:

- якщо існує імовірність прийняття податковим органом невизначеного підходу до податку, Підприємство визначає оподатковуваний прибуток/збиток, бази оподаткування, невикористані податкові збитки та вигоди або ставки оподаткування згідно з підходом до податку, який використовується ним при складання звітності з податку на прибуток,

- якщо не існує імовірності прийняття податковим органом невизначеного підходу до податку, Підприємство відображає вплив невизначеності при визначенні оподаткованого прибутку/збитку, баз оподаткування, невикористаних податкових збитків та вигод або ставок оподаткування за кожним невизначеним підходом до податку з використанням одного з наступних методів, який за очікуваннями Підприємства, краще передбачає розв'язання невизначеності:

- найімовірнішу суму, як єдину найбільш імовірну суму в діапазоні можливих результатів;

- очікуване значення, як суму зважених на імовірність сум за діапазоном можливих результатів.

Якщо невизначений підхід до податку впливає на поточний податок та відстрочений податок, Підприємство робить послідовні судження та оцінки як щодо поточного, та і відстроченого податку.

На кінець кожного звітного року Підприємство переглядає свої судження та оцінки, застосовані внаслідок невизначеності щодо підходів з податку на прибуток.

ПРИМІТКИ ДО СТАТЕЙ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Примітки до звіту про фінансовий стан

10. Нематеріальні активи

У складі нематеріальних активів обліковуються: нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції, пов'язані з нематеріальними активами.

Рух та склад нематеріальних активів представлений наступним чином:

тис.грн.

Найменування	Права користування природними ресурсами	Право на об'єкти промислової власності	Авторське право та суміжні з ним права	Інші НА	Разом
<i>Первісна вартість</i>					
Залишок на 31 грудня 2018 р.	6	736	494	214	1 450
Надходження				12	12
Вибуття				(6)	(6)
Інші зміни					
Залишок на 31 грудня 2019 р.	6	736	494	220	1 456
Надходження			34	2	36
Вибуття					
Інші зміни					
Залишок на 31 грудня 2020 р.	6	736	528	222	1492
<i>Накопичена амортизація</i>					
Залишок на 31 грудня 2018 р.	0	108	53	44	205
Амортизація за період		107	66	45	218
Вибуло за рік: накопичена амортизація				(1)	(1)
Інші зміни					
Залишок на 31 грудня 2019 р.	0	215	119	88	422
Амортизація за період	0	106	60	47	213
Вибуло за рік: накопичена амортизація					0
Інші зміни					0
Залишок на 31 грудня 2020 р.	0	321	179	135	635
<i>Балансова вартість</i>					
Залишок на 31 грудня 2018 р.	6	628	441	170	1 245
Залишок на 31 грудня 2019 р.	6	521	375	132	1 034
Залишок на 31 грудня 2020 р.	6	415	349	87	857

Капітальні інвестиції на 31. 12. 2018 р. – 2 277 тис.грн
 31. 12. 2019 р. – 2 279 тис.грн
 31. 12.2020 р. – 2 243 тис.грн.

Строки корисної експлуатації нематеріальних активів:

Найменування	Строк використання, що залишився (місяців)
ПЗ «АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА РОЗРАХУНКІВ ЗА ТЕПЛОЕНЕРГІЮ З ЮРИДИЧНИМИ СПОЖИВАЧАМИ»	98
ЗВІТ «ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ І ДОЦІЛЬНОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ УТИЛІЗАТОРІВ ТЕПЛОТИ ВІДПРАЦЬОВАНИХ ГАЗІВ ЗА КОТЛАМИ ПОТУЖНІСТЮ БІЛЬШЕ 4МВт»	51
ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ «ЕНЕРГОЦЕНТР»	18

Строк використання ПЗ «АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА РОЗРАХУНКІВ ЗА ТЕПЛОЕНЕРГІЮ З ЮРИДИЧНИМИ СПОЖИВАЧАМИ» порівнянно з 2019 роком не зменшився за рахунок збільшення строку використання на 12 місяців в наслідок проведення модернізації цього об'єкта.

11. Основні засоби

У складі статті основні засоби обліковуються основні засоби, аванси сплачені за придбання основних засобів та незавершені капітальні інвестиції.

Рух та склад основних засобів представлений наступним чином:

Найменування	Будинки та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструмент, прилади, інвентар	тис.грн.
					Разом
Первісна вартість					
Залишок на 31 грудня 2018 р	1 756 112	560 073	83 279	105 551	2 505 015
Надходження	211 227	1 815	43 509	8 101	264 652
Вибуття	14 359	4 485		3 121	21 965
Інші зміни	2 300	(2 173)	16	(12)	131
Залишок на 31 грудня 2019 р	1 955 280	555 230	126 804	110 519	2 747 833
Надходження	324 277	3 669	38 070	62 904	428 920
Вибуття				15	15
Інші зміни	(91)	326	(1 314)	958	(121)
Залишок на 31 грудня 2020	2 279 466	559 225	163 560	174 366	3 176 617
Накопичена амортизація					
Залишок на 31 грудня 2018	188 093	70 050	12 798	12 300	283 241
Надходження	711	18		(12)	717
Вибуття	965	417		658	2 040
Амортизація за період	171 169	65 595	15 390	12 756	264 910
Інші зміни	77	(89)	16	10	14
Залишок на 31 грудня 2019	359 085	135 157	28 204	24 396	546 842
Надходження					
Вибуття					
Амортизація за період	142 502	46 982	16 801	12 203	218 488
Інші зміни	28	8	(29)	76	83
Залишок на 31 грудня 2020	501	182 147	44 976	36 675	765 413
Залишкова вартість					
Залишок на 31 грудня 2018	1 568 019	490 023	70 481	93 251	2 221 774
Залишок на 31 грудня 2019	1 596 195	420 073	98 600	86 123	2 200 991
Залишок на 31 грудня 2020	1 777 851	377 078	118 584	137 691	2 411 204

Суми контрактних зобов'язань, пов'язаних із придбанням основних засобів:
 станом на 31.12.2018 – 58 044 тис. грн.;
 станом на 31.12.2019 - 75 131 тис. грн.;
 станом на 31.12.2020 - 71 242 тис. грн.

Вартість незавершених капітальних інвестицій:
 станом на 31.12.2018 – 239 021 тис. грн.;
 станом на 31.12.2019 - 454 949 тис. грн.;
 станом на 31.12.2020 – 842 977 тис. грн.

Первісна вартість повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватись, станом на 31.12.2020р. складає 131 325 тис. грн., станом на 31.12.2019р. складала 81 932 тис. грн.

Первісна вартість основних засобів, щодо яких існують обмеження, станом на 31.12.2020р. становить 4 091 542 тис. грн., станом на 31.12.2019р. складала 3 278 498 тис. грн.

Сума витрат на позики, яка капіталізована становить: у 2020 році - 16491 тис.грн, у 2019 році – 14436 тис.грн., у тому числі сума капіталізованих витрат на оплату відсотків за позиками, що безпосередньо пов'язані зі створенням кваліфікованого активу становить: у 2020 році - 121 тис. грн., у 2019 році - 121 тис. грн. Норма капіталізації, яка використовується для визначення суми витрат на позики, які підлягають капіталізації складає у 2020 -3,25 %, у 2019 році - 3,25%.

Протягом 2020 року підприємством проведено модернізації основних засобів на загальну суму 313 284 тис. грн., у 2019 році - 243 567 тис.грн.

Якби Підприємство обліковувало основні засоби за переоціненою вартістю, їх справедлива вартість на звітну дату не відрізнялась би суттєво від їх залишкової вартості, визначеної Підприємством на дату переходу на МСФЗ, оскільки при переході на МСФЗ в якості первісної вартості основних засобів Підприємство визначило їх доцільну собівартість виходячи із справедливої вартості. За цей період не відбулось ні значної інфляції ні інших суттєвих макроекономічних змін.

12. Запаси

Залишки запасів представлений наступним чином:

Запаси:	31 грудня 2020	31 грудня 2019
«Сировина і матеріали»	239861	176792
«Паливо»	1812	1512
«Запасні частини»	4161	606
«Тара і тарні матеріали»	15	15
«Малоцінні швидкозношувані предмети»	3912	2398
Незавершене виробництво	67	511
Товари	1212	1 546
Запаси, разом (тис. грн.)	251040	183 380

У фінансовій звітності запаси відображені за найменшою з оцінок - за собівартістю.

	2020 рік	2019 рік
Вартість запасів визнаних витратами періоду (тис. грн.)	92 774	124 852
Балансова вартість списання запасів втрачених внаслідок нестачі (тис.грн.)	700	101

Обмежень на використання запасів станом на 31.12.2020р. не існує.

13. Дебіторська заборгованість.

13.1 Довгострокова дебіторська заборгованість

	31.12.2020	31.12.2019
Номінальна вартість дебіторської заборгованості, всього :	15 436	27 386
в тому числі:		
<i>за теплопостачання</i>	15 076	27 125
<i>за іншими послугами</i>	52	27
<i>за наданими позиками</i>	308	234
Мінус очікувані кредитні збитки		()
Мінус дисконт	(4 718)	(9 380)
Всього (тис.грн)	10 718	18 006

У складі довгострокової дебіторської заборгованості за теплопостачання та інші послуги відображена заборгованість, сплата якої була розстрочена на підставі укладених мирових угод. Станом на 31.12.2020 року довгострокова дебіторська заборгованість представлена наступним чином:

Найменування контрагента	Сума довгострокової заборгованості, тис.грн	строк погашення
ФО Гембарська М М	8	2022 рік
ОКП ВЕП Держпром	880	2022 рік
ХНВК №45 Академічна гімназія	191	2022 рік
Харківська гімназія № 169	169	2022 рік
Харківська гімназія № 47	91	2022 рік
ФО Жульов І.О.	11	2022 рік
Управл освіти адміністрації Слобідського р-ну ХМР	7 267	2023 рік
Управл освіти адміністрації Холодногорського р-ну ХМР	5 570	2023 рік
ФО Первомайська О Е	13	2023 рік
ОСББ Східний 09	91	2023 рік
ФО Мартинюк А О	53	2024 рік
ФО Спасибо-Фатєєва	34	2025 рік
ДП ХЕМЗ	698	2026 рік
ФОП Босенко Є.В.	35	2022 рік
КП «Жилкомсервіс»	16	2023 рік

У складі виданих позик відображена заборгованість працівників за наданими позиками, строк повернення яких більше одного року з дати балансу.

Очікувані строки погашення недисконтованої суми довгострокової дебіторської заборгованості станом на 31.12.2020 року представлені наступним чином :

	До 2-х років	Від 2-х до 3-х років	Від 3- х до 5-ти років	Більше 5-ти років	Всього (тис. грн)
За теплопостачання	8 028	6 657	363	28	15 076
За іншими послугами	52				52
За наданими позиками	308				308

13.2 Торгова дебіторська та інша заборгованість

	31.12.2020	31.12.2019
Дебіторська заборгованість населення за тепlopостачання	3 646 197	2 982 760
Дебіторська заборгованість суб'єктів господарювання за тепlopостачання	257 105	239 288
Дебіторська заборгованість за виконані роботи/надані послуги по обслуговуванню в/б систем	654 440	572 523
Дебіторська заборгованість за договорами купівлі-продажу ел/енергії	48 493	56 836
Поточна частина довгострокової дебіторської заборгованості	58 967	84 798
Заборгованість за претензіями	45 657	22506
За договорами поступки права вимоги	5 830	7 373
Інша дебіторська заборгованість	15 025	9 011
<i>в т.ч. поточна заборгованість, яка не прострочена і не знецінена</i>	2 236	1 209
Мінус очікувані кредитні збитки	(1 515 688)	(1 165 761)
Мінус дисконт	(1 751)	(5 239)
Всього (тис.грн.)	3 214 275	2 804 095

Підприємство застосовує спрощений підхід, передбачений МСФЗ 9, до оцінки очікуваних кредитних збитків, при якому використовується оціночний резерв під очікувані кредитні збитки на весь термін для всієї торгової та іншої дебіторської заборгованості.

Для оцінки очікуваних кредитних збитків торговельна та інша дебіторська заборгованість була згрупована на підставі загальних характеристик кредитного ризику і кількості дні прострочення платежу. Рівні очікуваних кредитних збитків ґрунтуються на графіках платежів за минулі періоди і історичних кредитних збитках. Ці оцінки переглядаються на кожну звітну дату.

Оціночний резерв під кредитні збитки щодо торговельної та іншої дебіторської заборгованості визначається відповідно до матриці резервів, яка заснована на кількості днів прострочення активу.

Аналіз кредитної якості дебіторської заборгованості представлений наступним чином:

	31.12.2020		31.12.2019	
	Номінальна вартість дебітор-ої забор-ті	Очікувані кредитні збитки	Номінальна вартість дебітор-ої забор-ті	Очікувані кредитні збитки
Не прострочена	836 310		671 926	
Із затримкою платежу:				
<i>менше ніж 3 місяці</i>	322 882	(114)	265 339	(90)
<i>від 3-х до 6-ти місяців</i>	89 821	(90)	108 177	(108)
<i>від 6-ти до 12-ти місяців</i>	605 075	(6 050)	706 612	(7 066)
<i>від 12-ти до 18-ти місяців</i>	343 168	(10 295)	302 139	(9 064)
<i>Від 18-ти до 36-ти місяців</i>	1 087 967	(54 398)	806 556	(40 326)
<i>більше ніж 36 місяців</i>	1 444 739	(1 444 739)	1 109 107	(1109107)
Всього торгова та інша заборгованість (тис.грн.)	4 729 962		3 969 856	
Резерв під очікувані кредитні збитки (тис.грн.)		(1 515 687)	-	(1 165 761)
Балансова вартість торгової та іншої дебіторської заборгованості (тис.грн.)	3 214 275		2 804 095	

13.3 Аванси сплачені та інші оборотні активи

	31.12.2020	31.12.2019
Аванси постачальникам	24 948	34 138
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	120 126	110 538
- з податку на додану вартість		7 415
- по компенсації збитків, пов'язаних з регулюванням тарифів на т/енергію	55 116	55 116
- по відшкодуванню пільг, наданих споживачам на оплату т/енергії	64 126	47905
- за виконанні роботи в рамках програми цільового фінансування	884	102
Інші оборотні активи	2 047 231	1 672 618
- сума ПДВ, що буде включена до складу податкового кредиту за касовим методом в періоді оплати	2 046 529	1672064
- грошові документи (талони ПММ, проїзdnі квитки, поштові марки)	702	554
Всього (тис.грн.)	2 192 305	1 817 294

У складі авансів сплачених відображені суми перераховані постачальникам енергоносіїв, ТМЦ, підрядним організаціям та іншим кредиторам за договорами на виконання робіт та надання послуг, митні платежі.

У складі дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом відображені, зокрема:

- залишок невідшкодованої заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію для потреб населення, яка утворилася станом на 01.01.2016 року і була затверджена в розмірі 60 000 тис. грн. територіальною комісією Харківської області по погашенню заборгованості підприємств ПЕК Протоколом №2 від 15.06.2018 року територіальної комісії з питань узгодження різниці в тарифах. Станом на звітну дату питання щодо компенсації цієї заборгованості законодавчо не врегульовано.

- заборгованість по відшкодуванню пільг, наданих споживачам на оплату т/енергії: Згідно з Положеннями про порядок надання додаткових соціальних гарантій на оплату житлово-комунальних послуг, затвердженими Програмами сприяння безпечній життєдіяльності у сфері соціального захисту населення міста Харкова на 2017-2020 роки підприємством проводилися нарахування пільг, які повинні були фінансуватися з міського бюджету. Підприємство неодноразово зверталось до Департаменту бюджету і фінансів листами з проханням посприяти у вирішенні питання погашення заборгованості міського бюджету за надані окремим соціальним категоріям громадян міста пільги, зокрема, листами від 29.01.2020 № 36-398, від 24.11.2020 № 36/Т-812. Крім того, з питання сприяння погашення заборгованості міського бюджету за надані окремим соціальним категоріям громадян міста пільги підприємство листом від 29.01.2020 № 36-399 зверталось до заступника міського голови з питань житлово-комунального господарства. Станом на звітну дату питання щодо компенсації цієї заборгованості не врегульовано.

14. Кошти та розрахунки

Грошові кошти та їх еквіваленти представлені наступним чином:

	31.12.2020	31.12.2019
Грошові кошти в банках і касі	288 946	121 189
Грошові кошти в дорозі		-
Короткострокові депозити зі строком поверненн до трьох місяців		-
Мінус резерв під очікувані кредитні збитки		-
Всього (тис.грн.)	288 946	121 189

У розрізі валют грошові кошти та їх еквіваленти представлені наступним чином:

	31.12.2020	31.12.2019
Українська гривня	18 612	2 900
Долар США	270 334	118 289
Євро		-
Всього (тис.грн.)	288 946	121 189

Станом на 31.12.2020 року Підприємство мало концентрацію залишків коштів у банках, що відображено в ТОП-10 грошового рейтингу банків України (включно з АКБ «УкрСиббанк» (ПФ) та АКБ «УкрСиббанк» (ПФ)), а Загальна сума грошових коштів, відносно яких існують будь-які обмеження щодо їх використання становлять:

станом на 31.12.2020 - 604 тис.грн

станом на 31.12.2019 - 190 тис.грн.

15. Доходи майбутніх періодів

	31.12.2020	2020	31.12.2019	2019	01.01.2019
Первісна вартість основних засобів, придбаних/створених за рахунок використання коштів вивільнених внаслідок надання пільг по сплаті земельного податку та цільового фінансування	280 278		134 899		92 787
Придбання		147 860		42 112	
Списання/Вибуття		(2 481)	()		
Визнано у складі доходів	(19 232)	(8 316)	(10 916)	(5 715)	(5 201)
Залишкова вартість основних засобів, придбаних/створених за рахунок використання коштів вивільнених внаслідок надання пільг по сплаті земельного податку та цільового фінансування	261 046		123 983		87 586

Протягом строку корисного використання основних засобів, придбаних/створених за рахунок наданих пільг, або в періоді їх вибуття, сума доходів майбутніх періодів переноситься до складу доходів Підприємства в сумі пропорційній амортизації таких основних засобів.

16. Кредити

Довгострокові кредити представлені наступним чином:

	Валюта кредиту	Ефективна процентна ставка	Термін погашення	31.12.2020	31.12.2019
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	USA	0,01% маржа та відсотки за ставкою субкредитора	15.12.2031р.	46 355	27 332
Міжнародний банк реконструкції та розвитку та Фонд чистих технологій	USA	3/4 від 1%, та 0,01% маржа	15.12.2033р.	4 425	2 665
Всього банківські кредити	USA			50 780	29 997
	Курс НБУ			28,2746	23,6862
	тис.грн.			1 435 777	710 519

У балансі заборгованість за довгостроковими кредитами відображена у національній валюті за курсом НБУ на кінець звітного періоду.

Виконання зобов'язань щодо обслуговування та погашення кредиту забезпечується: правом договірною списання у сумі невиконаних зобов'язань на користь держави та на вимогу Міністерства фінансів України з рахунків КП «Харківські теплові мережі»;

нарахуванням та сплатою пені відповідно до договору

Поточні кредити представлені наступним чином:

Поточна заборгованість за довгостроковими кредитами

	Валюта кредиту	Ефективна процентна ставка	Термін погашення	31.12.2020	31.12.2019
Міжнародний банк реконструкції та розвитку		0,01% маржа та відсотки за ставкою	2021 рік		
Сума заборгованості у	USA			5 662	3 158
	Курс НБУ			28,2746	23,6862
Сума заборгованості ПАТ «МЕГАБАНК» (тело кредиту)	грн.			160 093	74 804
	Євро	13%	19.05.2021	3037	3 627
	Курс НБУ			34,7396	26,422
Сума заборгованості	тис.грн.			105 511	95 829
Заборгованість за відсотками	тис.грн.			5 583	924
Загальна сума заборгованості	тис.грн.			111 094	96 753
Всього сума заборгованості за поточними кредитами та відсотками	тис.грн.			271 187	171 557

Поточна заборгованість за довгостроковими кредитами відображена у звіті про фінансовий стан у складі короткострокових кредитів банків.

Заборгованість по відсотками, за користуванням кредитами відображена у звіті про фінансовий стан у складі інших поточних зобов'язань.

Забезпечення за кредитним договором № 15в/2010 від 27.05.2010 р. укладеного з ПАТ «Мегабанк» складають:

- майнові права КП «Харківські теплові мережі» на отримання грошових коштів у сумі 9 179 284 тис.грн, що виникнуть на підставі надання послуг з централізованого теплопостачання споживачам (населенню м.Харкова) згідно відкритим особовим рахункам в загальній кількості 514 895 споживачів за період нарахування червень 2020 року - липень 2021 року.,

майнові права КП «Харківські теплові мережі» на отримання грошових коштів у сумі 3 184 266 тис. грн, що виникли на підставі надання послуг з централізованого теплопостачання споживачам (населенню м.Харкова) згідно з відкритими особовими рахунками в загальній кількості 410 525 споживачів, нежитлові будівлі та приміщення які надані під заставу у сумі 121 179 тис.грн. за оціненою вартістю.

Довгострокові зобов'язання

Інші довгострокові зобов'язання Підприємства представлені таким чином:

У тисячах гривень:	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Інші довгострокові зобов'язання номінальна вартість), у т.ч.:	595 606	513 117
реструкторізовані борги перед постачальниками зі строком погашення:		
до двох років	227 737	57 760
до трьох років		57 760
більше трьох років	367 869	397 597
Мінус дисконт	(245 216)	(261 800)
Всього (тис.грн.)	350 390	251 317

Поточні зобов'язання

Поточна кредиторська заборгованість та інші поточні зобов'язання Підприємства представлені наступним-чином (тис.грн) :

У тисячах гривень:	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	176 555	91 851
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	13 892 176	11 295 229
Поточна кредиторська Заборгованість за розрахунками з бюджетом	78 412	73 886
Поточна заборгованість за розрахунками з оплати праці	31 972	24 762
Поточна заборгованість за розрахунками зі страхування	11836	21 387
Поточна кредиторська заборгованість за авансами одержаними, у тому числі:	93 616	140 738
аванси від споживачів т/енергії	93 607	140 623
аванси по інших видам діяльності	9	115
Інші поточні зобов'язання , у тому числі:	781 808	660 503
податкове зобов'язання з ПДВ, строк сплати якого ще не наступив	669 630	553 466

У складі поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи послуги обліковується кредиторська заборгованість перед НАК «Нафтогаз України» за спожитий газ, яка станом на 31.12.2020 року складає 7 785 210 тис грн., з якої 3 066 870

тис. грн. - це вартість спожитого газу, який не підтверджений актами приймання - передачі природного газу з боку НАК «Нафтогаз України». В обліку Підприємства цей газ обліковується на підставі Актів про приймання природного газу, оформлених зі сторони КП "Харківські теплові мережі" на підставі даних вузлів обліку отриманого природного газу та документів, які підтверджують отримані обсяги, підписаних підприємством - газорозподільної та газотранспортної систем, як отриманий від НАК «Нафтогаз України» на підставі укладених договорів. Оскільки, маючи значну заборгованість перед НАК «Нафтогаз України» за спожитий природний газ, підприємство не має можливості змінити постачальника природного газу, яким є НАК «Нафтогаз України» згідно вимог Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 N 2496. З метою забезпечення своєчасного та сталого проходження опалювального сезону на підставі Постанови КМУ від 22.03.2017 року №187 та розпорядження ГКМУ від 04.10.2017 року № 720-р НАК «Нафтогаз України» повинен надати Підприємству природний газ з оформленням відповідних актів приймання - передачі. Правова позиція Підприємства підтверджена Постановою Верховного суду від 05.03.2019 року по справі № 922/755/18. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 р. №867 затверджено нове Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (далі-Положення). Згідно цього Положення на НАК «Нафтогаз України» покладенні спеціальні обов'язки по забезпеченню природним газом для виробництва теплової та електричної енергії. Таким чином між КП «Харківські теплові мережі» та НАК «Нафтогаз України» укладені договори постачання природного газу для виробництва електричної та теплової енергії для всіх категорій споживачів на опалювальний період 2020-2021 років.

19. Забезпечення

Інформація про забезпечення майбутніх витрат представлена наступним чином (тис.грн):

	Забезпечення виплат персоналу	Забезпечення на судові справи та штрафи	Забезпечення на виплату відпусток працівникам	Інші забезпечення(пільгові пенсії)	Разом
Залишок на 01 січня 2019 року	17837	0	2702	11416	31955
Нараховано за звітний період	3767	1784	59204	4062	68817
Використано протягом року	(1747)	(0)	(57708)	(1577)	(61032)
Сторно забезпечення	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Залишок на 31 грудня 2019 року	19 857	1 784	4 198	13 901	39 740
Нараховано за звітний період	8 279	273 720	59 696	2 582	344 886
Використано протягом року	1 744	737	58 957	1 632	63 070
Сторно забезпечення		1 047	51		1 707
Залишок на 31 грудня 2020 року	26 392	273 720	4 886	14 851	319 849

Забезпечення виплат персоналу

	31.12.2020	31.12.2019
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	24151	18009
Поточні забезпечення витрат персоналу	2241	1848
Всього (тис. грн.)	26392	19 857

	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
Інші забезпечення (пільгові пенсії)(довгострокові)	13219	12324
Інші поточні забезпечення (пільгові пенсії)	1632	1577
Всього (тис. грн.)	14851	13 901

Підприємство має законодавчо встановлене зобов'язання компенсувати Державному пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, що виплачуються деяким категоріям колишніх і працюючих співробітників Підприємства. Згідно даній програмі, працівники Підприємства, які мають стаж роботи у шкідливих умовах праці, і, таким чином, мають право на достроковий вихід на пенсію, також мають право на додаткові виплати, які фінансуються Підприємством і сплачуються Державним пенсійним фондом України.

Також Підприємство має договірні зобов'язання з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, які мають тривалий стаж роботи, та згідно з колективним до іншим виплатам згідно з колективним договором. Дані зобов'язання підпадають під визначення пенсійної програми з визначеною виплатою.

Підприємство не мало зобов'язань з виплати інших додаткових пенсій, медичної допомоги після виходу на пенсію, страхових виплат, вихідної допомоги або інших компенсаційних пільг перед теперішніми або колишніми працівниками, які підлягають нарахуванню.

У нижче наданих таблицях наведені компоненти витрат по пенсійним виплатам, визнані у звіті про сукупний дохід, і суми, визнані у звіті про фінансовий стан. Витрати по пенсійним виплатам включені в інші операційні витрати. Витрати по відсотках відображені в статті фінансових витрат. Актуарні прибутки включені до складу іншого сукупного доходу.

«Винагороди по закінченню трудової діяльності» (програма №2)

Суми, визнані у звіті про фінансові результати

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Вартість поточних послуг	1 279	942
Вартість послуг попередніх періодів		
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1 092	1201
Всього витрат по виплатам	2 371	2 143

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан

Показники змін поточної вартості пенсійних зобов'язань:	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 1 грудня	10 306	9 243
Вартість поточних послуг	1 279	942
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1 092	1 202
Актуарні прибутки/ збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу	1326 (1097)	(41) (1 040)
Оплачені зобов'язання		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 31 грудня	12 907	10 306

У Підприємства існує інша програма виплат працівникам: виплати при виході на пенсію та виплати до ювілею, які охоплюють всіх працівників, а також пенсіонерів Підприємства, що отримують ці пільгові виплати, передбачені колективним договором.

У нижче наданих таблицях наведені компоненти витрат по іншим довгостроковим виплатам, визнані у звіті про сукупні доходи та збитки, і суми, визнані у звіті про фінансовий стан у відношенні даного плану. Витрати по даним виплатам включені в інші операційні витрати. Витрати по відсотках відображені в статті фінансових

витрат. Актуарні збитки включені до складу іншого сукупного доходу.

«Інші довгострокові винагороди» (програма №1)
Суми, визнані у звіті про фінансові результати

	2020	2019
Вартість поточних послуг	810	688
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1 474	1 484
Всього витрат по виплатам	2 284	2 172

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан

Показники змін поточної вартості пенсійних зобов'язань:	31.12.2020	31.12.2019
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 1	13 901	11 416
Вартість поточних послуг	810	688
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1 474	1 484
Актуарні прибутки/ збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу	299	1 890
Оплачені зобов'язання	(1 633)	(1 577)
Вартість послуг попередніх періодів		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 31 грудня	14 851	13 901

«Винагороди до ювілейної дати» (програма №3)
Працівник при досягненні 50 років може претендувати на отримання виплати вказаного у колективному договорі розміру.

Суми, визнані у звіті про фінансові результати

	2020	2019
Вартість поточних послуг	1 080	702
Вартість послуг попередніх періодів		
Процентні витрати	1 001	1 102
Всього витрат по виплатам	2 081	1 804

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан

Показники змін поточної вартості виплат до ювілейної дати:	31.12.2020	31.12.2019
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 1 січня	9 442	8 477
Вартість поточних послуг	1 080	702
Процентні витрати	1 001	1 102
Актуарні прибутки/ збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу	2 501	(140)
Оплачені зобов'язання	(603)	(699)
Вартість послуг попередніх періодів		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 31 грудня	13 421	9 442

Основні припущення, використані для цілей актуарної оцінки, були представлені таким чином:

	31.12.2020	31.12.2019
Ставка дисконтування	10,6%	10,6%
Ставка інфляції	105%	104,1%
Коефіцієнт плинності кадрів	10%	10%
Коефіцієнт збільшення розміру зарплати та пенсії	106%	103%
Смертність	97% ДКС 2017	97% ДКС
Вік та стаж виходу на пенсію, період виплати пенсій	Згідно законодавства України	

Аналіз чутливості за пенсійними планами

Актуарний метод передбачає використання різних припущень щодо ставки

дисконтування, зростання заробітної плати в майбутньому, рівня смертності і зростання пенсій, які можуть відрізнятися від фактичних результатів в майбутньому.

Припущення про розмір ставки дисконтування та інших параметрів приводять до виникнення невизначеностей в оцінках, в результаті чого може виникнути значний ризик суттєвого коригування зобов'язань як в сторону їх зменшення, так і - збільшення.

Оскільки в Україні, як правило, відсутні достовірні ринкові дані, управлінський персонал використовує власні припущення при розрахунку зобов'язань на кожен звітну дату. Фактичні результати можуть суттєво відрізнятися від оцінок, зроблених на звітну дату.

Ставка дисконту розраховується як середньозважена величина ринкової доходності українських єврооблігацій та ринку ОВДП, емітованих в гривні в грудні поточного року, з урахуванням коригувань на оцінені впливи різниць у строках обігу та погашення.

Темпи зростання заробітної плати та пенсій ґрунтується на очікуваних майбутніх темпах інфляції в Україні, опублікованих у відкритих джерелах. Дані показники є схильними до макроекономічних та політичних ризиків.

Чутливість зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності (за планами з визначеними виплатами) до основних актуарних припущень представлена таким чином:

Показник	Базове значення	Програма 1	Програма 2	Програма
Ставка дисконтування				
9,6%	10,6%	15 595,4	13 389,4	2 043,2
11,6%	10,6%	14 176,8	12 458,0	1 933,6
15,0%	10,6%	12 294,6	2 782,2	1 833,3
Плинність кадрів				
-25,0%	10%	15 067,0	3 339,9	2 121,2
25,0%	99%	14 667,9	3 099,7	1 867,3
Приріст заробітної плати				
7-10%	7-10%	14 828,3	3 042,7	1 922,4
1,0%	7-10%	14 875,0	3 389,4	2 054,0

Окрім описаних вище програм із визначеними виплатами, Підприємство не мало зобов'язань з виплати інших додаткових пенсій, медичної допомоги після виходу на пенсію, страхових виплат, вихідної допомоги або інших компенсаційних пільг перед теперішніми або колишніми працівниками, які підлягають нарахуванню.

Поточні зобов'язання з виплат працівникам представлені наступним чином:

	2020	2019
Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці	31 972	24 762
Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування	11 836	21 387
Всього	43 808	46 149
Середньооблікова чисельність персоналу Підприємства по категоріям представлена наступним чином:	2020	2019
Робочі	3950	4 107
Інженерно-технічні працівники	1811	1 846
Разом середньооблікова чисельність	5761	5 953

Забезпечення на виплати по судовим справам

Підприємство виступає в якості відповідача в декількох судових процесах. Забезпечення на судові справи та штрафи є оцінкою керівництва можливих втрат, які можуть бути понесені в результаті негативних судових рішень, включаючи штрафи і пеню, нараховані за несвоєчасне виконання зобов'язань.

Забезпечення на виплату відпусток

Сума забезпечень на виплату відпусток працівникам визначається щомісячно як добуток фактично нарахованої заробітної плати працівникам і відсотку, обчисленого як відношення річної планової суми на оплату відпусток до загального планового фонду оплати праці. Забезпечення на виплату відпусток працівникам створюється з урахуванням сум обов'язкових відрахувань (внесків) на соціальні заходи та забезпечення на матеріальне заохочення.

Примітки до звіту про фінансові результати (звіту сукупний дохід)

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів робіт послуг)

Доходи від реалізації за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

	2020	2019
Доходи від виробництва теплової енергії	3 995 881	4 799 175
Доходи від транспортування теплової енергії	348 232	311 185
Доходи від постачання теплової енергії	16 995	17 503
Доходи з надання послуг по централізованому опаленню та постачанню гарячої води	146 575	158 512
Інше	111 930	151 939
Всього:	4 619 613	5 438 314

Собівартість реалізованої продукції (товарів робіт послуг)

Собівартість реалізації за роки що закінчилися 31 грудня представлена наступним чином:

Собівартість виробництва теплової енергії	4 735 628	6 040 354
Собівартість транспортування теплової енергії	787 129	674 526
Собівартість постачання теплової енергії	28 302	28 470
Собівартість надання послуг по централізованому опаленню та постачанню гарячої води	343 780	274 575
Інше	110 690	155 906
Всього:	6 005 529	7 173 831

Інші операційні доходи

Інші операційні доходи за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Дохід від операційної курсової різниці	42 630	27 690
Дохід від безкоштовно отриманих оборотних активів	231 177	363 716
Одержані штрафи, пені, неустойки	26 100	8 670
Інше	3 978	11 255
Всього:	303 885	411 331

Адміністративні витрати

Адміністративні витрати за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Витрати на персонал та відповідні соціальні нарахування	35 841	35417
Витрати на юридичні та аудиторські послуги	10 241	7870
Амортизація	755	977
Інше	7479	8398

Всього: 54 666 52662

Витрати на збут

Витрати на збут за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Витрати на персонал та відповідні соціальні нарахування	30 780	30 916
Комісійний збір банку по прийому платежів за т/ен та ЄРЦ за обробку платежів	38 544	47 507
Амортизація	207	312
Інше	1 773	2 270
Всього:	71 304	81 005

Інші операційні витрати

Інші операційні витрати за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Визнані штрафи, пені, неустойки	445 379	503 483
Резерв на знецінення поточної торгової дебіторської заборгованості та іншої заборгованості та прямі списання	350 523	213 683
Витрати на створення забезпечень майбутніх виплат по судовим справам.	272 672	1 784
Втрати від операційної курсової різниці	35 997	33 857
Інше	27 171	30 954
Всього:	1 131 742	783 761

Інші фінансові доходи

Інші фінансові доходи за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Дисконт при первісному визнанні фінансових зобов'язань за амортизованою вартістю	42 765	0
Амортизація дисконту по довгостроковій дебіторській заборгованості	8 626	12 336
Всього:	51 391	12 336

Інші доходи

Інші доходи за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Дохід від неопераційної курсової різниці	90 878	116 576
Дохід від безкоштовно отриманих активів	11 284	5 833
Інше	6 984	6 287
Всього:	109 146	128 696

Фінансові витрати

Фінансові витрати за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Відсотки по банківським позикам	9 999	9 614
Дисконт при первісному визнанні фінансових активів за амортизованою вартістю	475	506
Амортизація дисконту по довгостроковій кредиторській заборгованості	53 873	68 127
Амортизація дисконту за зобов'язаннями з виплат працівників	3 567	3 788
Всього:		68

21. Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін

В 2020 році КП «Харківські теплові мережі» було безпосередньо підпорядковано Департаменту комунального господарства Харківської міської ради, який здійснює повноваження по управлінню підприємством. Також до сфери управління Департаменту комунального господарства належать: КП «Харківводоканал», СКП «Харківзеленбуд», КП «Муніципальна компанія по поводженню з відходами», КП «Санітарно-екологічний центр», КП «Міськсвітло», КП «Рітуал», СКП «Заповіт» з якими підприємство продовж 2020 року здійснювало наступні господарські операції:

Найменування пов'язаної сторони	Характер відносин з пов'язаною стороною	Види та обсяги операцій (сума), тис. грн.	Використані методи оцінки активів і зобов'язань в операціях з пов'язаною стороною
КП «Харківводоканал»	теплова енергія	17 938	регульований тариф
	компенсація витрат за електричну енергію	33	«витрати плюс»
	розрахунки по відшкодуванню вартості експлуатації та технічного обслуговування холодноводних установок	17051	«витрати плюс»
	послуги з водопостачання на власні потреби та ГВН, водовідведення	601969	регульований тариф
	ремонти та техобслуговування ВБМ	202	«витрати плюс»
СКП «Харківзеленбуд»	роботи з технічної експлуатації газових котельнь	949	«витрати плюс»
	автопослуги теплова енергія	898 127	«витрати плюс» регульований тариф
	послуги з благоустрою території після проведення ремонтних робіт мереж теплопостачання		«витрати плюс»
КП «Муніципальна компанія по поводженню з відходами»	теплова енергія	2	регульований тариф
	вивезення (захоронення) відходів	12	регульований тариф
КП «Санітарно-екологічний центр»	теплова енергія	10	регульований тариф
КП «Міськсвітло»	теплова енергія	186	регульований тариф
КП «Рітуал»	теплова енергія	338	регульований тариф
СКП «Заповіт»	теплова енергія	17	регульований тариф

Інформація щодо заборгованості пов'язаних сторін представлена наступним чином:

Найменування пов'язаної сторони	Заборгованість (тис. грн.)			
	дебіторська		кредиторська	
	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду
КП «Харківводоканал»	3684	4346	947889	1484032

СКП «Харківзеленбуд»	18	31	89	0
КП «Муніципальна компанія по поводженню з відходами»	24	25	0	0
КП «Санітарно-екологічний центр»	1	0	0	4
КП «Міськвітло»	27	40	0	0
КП «Рітуал»	0		52	55
СКП «Заповіт»	2	3	0	0

Протягом 2020 і 2019 року були здійснені виплати управлінському персоналу підприємства наступного характеру:

Вид виплат	Сума виплат за 2020 рік, Сума виплат за 2019 рік,	
	тис. грн.	тис. грн.
Поточні виплати (з/плата, премії та бонуси)	385,9	287,9
Виплати по закінченню трудової діяльності	-	-
Інші довгострокові виплати	-	-
Виплати при звільненні	-	-
Платежі на основі акцій	-	-

Протягом 2020 року КП «Харківські теплові мережі» відповідно з Рішенням 31 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 27.11.2019 № 1814/19 “ Про бюджет міста Харкова на 2020 рік”, та Рішенням 32 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 18.12.2019 № 1975/19 «Про затвердження кошторисів витрат на виконання «Програми розвитку і реформування житлово–комунального господарства м. Харкова на 2011-2020 рр.» за рахунок коштів бюджету міста Харкова на 2020 рік» отримало фінансування з бюджету міста Харкова в розмірі 361 407 тис. грн., розпорядником яких був Департамент комунального господарства Харківської міської ради, а саме:

Код головного розпорядника коштів. Код функції.	КЕКВ	Отримано , тис. грн.	Напрямок використання
14			Департамент комунального господарства Харківської міської ради
1416012-забезпечення діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії	2610	111 943	виплата заробітної плати та податків з неї
		24 057	виплата ЄСВ на фонд заробітної плати
1417670 - внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання	3210	48 262	придбання спецтехніки
1417310 –будівництво об'єктів житлово-комунального господарства	3210	167 392	реконструкція теплових мереж
1416016 - впровадження засобів обліку витрат та регулювання споживання води та теплової енергії	3210	6 678	встановлення засобів обліку споживання теплової енергії в житлових будинках
	2610	3 075	Встановлення та перевірка квартирних засобів обліку споживання гарячої води

22. Розкриття звіту про рух грошових коштів

При формуванні звіту застосовується прямий метод руху грошових коштів в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Дані про рух грошових потоків	2020	2019
Рух коштів від операційної діяльності		
Надходження грошових коштів	5 079 782	6 564 159
Витрачання грошових коштів	4 871 034	6 507 715
Чистий рух коштів від операційної діяльності	208 748	56 444
Рух коштів від інвестиційної діяльності		
Надходження грошових коштів	1 099	5 096
Витрачання грошових коштів	681 175	488 828
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-680 076	-483 732
Рух коштів від фінансової діяльності		
Надходження грошових коштів	762 734	597 430
Витрачання грошових коштів	151 470	89 327
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	611 264	508 103
Надходження грошових потоків від операційної діяльності		
Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4 342 634	5 343 709
Надходження від боржників неустойки	2 350	2 461
Надходження від операційної оренди	1 296	1 411
Інші надходження	733 502	1 216 578
Виплата грошових потоків від операційної діяльності	4 871 034	6 507 715
Виплати постачальникам товарів, робіт, послуг	3 984 833	5 683 332
Виплати на оплату праці	471 349	481 363
Виплати відрахувань на соціальні заходи	158 978	126 243
Виплати з податку на прибуток	380	836
Інші витрачання	255 494	215 941
Інші надходження та виплати за операційною діяльністю		
Надходження від цільового фінансування	377 464	782 505
Надходження авансів від покупців та замовників	330 888	411 799
Надходження від повернення авансів	124	155
Інші надходження	25 026	22 119
Сплата податків і зборів	150 475	117 147
Сплата авансів та передплат	2	204
Повернення авансів	1 585	1 343
Оплата цільових внесків	2 139	1 657
Інші виплати за операційною діяльністю	101 293	95 590
Інші надходження та виплати за операційною діяльністю		
Інші надходження та виплати за операційною діяльністю		
Надходження грошових коштів від інвестиційної діяльності	1 099	5 096
Інші надходження	1 099	5 096
Витрачання коштів на інвестиційну діяльність		
Виплати на придбання необоротних активів	681 175	488 828
Інші витрати	7 624	443 759
Надходження грошових коштів від фінансової діяльності	762 734	597 430
Отримання позик та займів	762 734	597 430
Витрачання коштів на фінансову діяльність		
Виплати на погашення позик	151 470	89 327
Інші надходження і виплати за фінансовою діяльністю	145 407	79 782
Витрачання на сплату відсотків	6 063	9 545
Витрачання на сплату відсотків	6 063	9 545

23. Розкриття звіту про власний капітал

У складі власного капіталу підприємства відображені:

Статутний капітал підприємства, який станом на 01.01.2020 року складав 548 432 тис. грн., станом на 31.12.2020 року складає 693894 тис. грн. Зміни в статутному капіталі протягом року відбулись за рахунок внесків власника до статутного капіталу.

Додатковий капітал підприємства станом на 01.01.2020 року складав 146 013 тис. грн., станом на 31.12.2020 року становить 62 136 тис. грн. Зміни додаткового капіталу відбулися в бік збільшення за рахунок:

отримання коштів з бюджету міста Харкова в розмірі 48 262 тис. грн. з метою поповнення статутного капіталу,

передачі майна територіальною громадою в повне господарське відання на суму 13 812

тис. грн.,

в бік зменшення за рахунок :

нарахованої амортизації в розмірі 489 тис. грн.

Додатковий капітал Підприємства представлений наступним чином:

	31.12.2020	31.12.2019
Внески в незареєстрований статутний капітал підприємства органами місцевого самоврядування та майно, яке безоплатно передано підприємству територіальною громадою в повне господарське відання за рішенням сесії)	61 565	145 462
Майно, яке безоплатно передано підприємству територіальною громадою	571	551
Всього	62 136	146 013

Основними джерелами формування додаткового капіталу є:

внески органів місцевого самоврядування в Статутний капітал Підприємства до прийняття рішення про реєстрацію змін в ньому;

майно, яке безоплатно передається в повне господарське відання територіальною громадою за рішеннями сесій Харківської міської ради з подальшим внесенням до Статутного капіталу підприємства;

майно, яке безоплатно було передано юридичними особами для забезпечення споживачів тепловою енергією.

Ціллю формування Додаткового капіталу є акумулювання коштів, що надходять підприємству протягом року з вищевказаних джерел в основному для збільшення статутного капіталу за рахунок додаткового.

Накопичені збитки підприємства станом на 01.01.2020 року складають 6 697 649 тис. грн., станом на 31.12.2020 року – 9 175 401 тис. грн. Чистий збиток Підприємства за 2020 рік складає 2 473 626 тис. грн.

24. Безперервність діяльності

Метою діяльності підприємства є задоволення суспільних потреб населення міста Харкова, підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності, у якісній тепловій енергії при найменших витратах, одержання прибутку для розвитку підприємства, забезпечення інтересів його працівників та задоволення їх економічних і соціальних потреб.

Основні види діяльності підприємства - виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надання послуг населенню з централізованого опалення та гарячого водопостачання за тарифами, що регулюються відповідно до чинного законодавства.

Згідно з рішенням №946 від 30.09.2003 року Харківського міськвиконкому КП «Харківські теплові мережі» визначене виконавцем послуг у житловому фонді з централізованого теплопостачання та підігріву гарячої води у комунальної власності м. Харкова.

Відповідно до ст.5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» №2189-VIII від 9 листопада 2017 року (далі по тексту Закон) до переліку комунальних послуг віднесені послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.

При цьому, згідно тлумаченню визначеному у Законі, житлово-комунальні послуги є результатом господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

Відповідно до ст. 8 Закону виконавець комунальної послуги зобов'язаний забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість комунальних послуг згідно із законодавством. Слід зазначити, що надання комунальних послуг (ст. 16. Закону) здійснюються безперервно, крім часу перерв на:

1) проведення ремонтних і профілактичних робіт згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації і користування, положеннями про проведення поточного і капітального ремонтів та іншими нормативно-правовими актами;

2) міжопалювальний період для систем опалення виходячи з кліматичних умов згідно з нормативно-правовими актами;

3) ліквідацію наслідків аварії.

Крім того, КП «Харківські теплові мережі» здійснює свою діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами, ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії затверджених постановою Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг №308 від 22.03.2017 року.

Відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», згідно постанові №446 від 30.03.2017 року КП «Харківські теплові мережі» має безстрокові ліцензії на провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), на право провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, на право провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії.

Також, згідно рішення Національної комісії регулювання електроенергетики України №314 від 03.03.2011 року КП «ХТМ» має ліцензії на виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлювальних джерел енергії (№500402), ліцензію на виробництво електричної енергії згідно Постанови НКРЕКП №1297 від 27.06.2019р. та ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії згідно Постанови №34 від 18.01.2019р.

Слід зазначити, що в місті Харкові прийнята закрыта (з циркуляцією теплоносія) схема теплопостачання, теплоносієм якої є вода. Тривалість опалювального періоду в середньому складає близько 180 днів з цілорічним цілодобовим забезпеченням споживачів гарячим водопостачанням за винятком ремонтних періодів, коли певні

ділянки теплових мереж і теплогерел виводяться у планово-запобіжні ремонти.

Система теплопостачання міста, що історично склалася, включає декілька схем теплопостачання - централізовану і децентралізовану. Кожна схема розділяється на зони теплопостачання в які входять - теплогерело і теплові мережі від нього. Унікальність централізованої системи полягає в тому, що існують окремі зони теплопостачання, які хоча й функціонують самостійно, але взаємопов'язані між собою.

Централізована система теплопостачання почала формуватися ще на початку 30-х років минулого століття. Інтенсивно розвивалася в періоди індустріалізації і інтенсивного цивільного і житлового будівництва на підставі планів розвитку міста і країни. На сьогоднішній день - це найбільш розвинута система, що дозволяє здійснювати взаємодію різних джерел вироблення тепла, - теплоелектроцентралей з районними і квартальними котельними та обумовлює безперервність функціонування системи теплопостачання м. Харкова.

КП «ХТМ» займає значну долю обсягу виробництва теплової енергії по Харківському регіону – біля 75 % та являється основним постачальником теплової енергії та послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води споживачам м. Харкова.

В структурі корисного відпуску теплової енергії споживачам найбільшу питому вагу складає населення більш 87 %.

Відповідно до Зведеного переліку суб'єктів природних монополій станом на 21.12.2020 року, який складений Антимонопольним комітетом України відповідно до ст.5 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 року №1682-III та розміщений на офіційному веб-сайті АМКУ, Підприємство є суб'єктом природних монополій по транспортуванню теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами.

Таким чином, наведені вище особливості виробничої діяльності Підприємства та посилення на вимоги діючого законодавства підтверджують безперервність діяльності КП «Харківські теплові мережі» щодо надання послуг з постачання теплої енергії та постачання гарячої води.

За звітний період Підприємство є збитковим. Збитки отримані з причин, незалежних від підприємства. Так, зростання собівартості 1 Гкал теплової енергії обумовлено:

- невідповідністю термінів введення в дію цін на основні види енергоносіїв (природний газ, покупну теплову енергію, електроенергію, воду) для населення, бюджетних установ та інших споживачів та несвоєчасністю відповідних змін тарифів на виробництво теплової енергії та послуги з теплопостачання;
- зростанням тарифів на воду для потреб постачання гарячої води населенню, зміною рівня прожиткового мінімуму для працездатних осіб та здійсненням доплат до мінімальної заробітної плати;
- збитковістю послуги з централізованого постачання гарячої води, однією з причин якої є відсутність у тарифах витрат щодо нормативних втрат теплової енергії та води у мережах, внаслідок недосконалості регуляторної бази;
- зменшенням обсягів реалізації теплової енергії з причини невідповідності фактичної температури зовнішнього повітря і тривалості опалювального періоду, передбачених у розрахунках діючих тарифів, та зменшенням теплового навантаження по іншим споживачам.

Крім того підприємство несе витрати, які не мають джерел покриття у діючих тарифах, а саме:

- нарахування пені та штрафів за несвоєчасні розрахунки за спожиті енергоносії;
- сплата відсотків за користування кредитними ресурсами.

Значний вплив на фінансові показники здійснює збитковість послуги централізованого гарячого водопостачання, особливо в міжопалувальний період. Збитковість обумовлена відсутністю при формуванні діючих тарифів витрат на покриття нормативних втрат теплової енергії і води в мережах гарячого водопостачання та внутрішньобудинкових мережах внаслідок недосконалості регуляторної бази з причини відсутності можливості врахування у діючих тарифах на теплову енергію втрат теплової енергії та води в мережах централізованого постачання гарячої води та внутрішньобудинкових системах, витрат води через недостатню чутливість квартирних засобів обліку.

Обов'язковість проведення громадських слухань за згодою органів місцевого самоврядування відповідно до Постанови НКРЕКП № 866 від 30.06.2017 року «Про затвердження Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» у разі коригування та встановлення тарифів призводить до довготривалої процедури (мінімальний строк коригування тарифів 3-5 місяців, мінімальний строк встановлення тарифів – 1-2 роки).

Невідповідність діючих тарифів фактичним витратам підприємства утворює різницю в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого опалення, постачання гарячої води для населення. За період з 01.01.2016 року не передбачено погашення збитків підприємствам тепlopостачання, пов'язаних з існуванням різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого опалення, постачання гарячої води для населення.

Також, негативно впливає Постанова КМУ №217 від 18.06.2014 року "Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладені спеціальні обов'язки», згідно з яким при розрахунку нормативу перерахування грошових коштів на рахунок НАК «Нафтогаз України» застосовується коригуючий коефіцієнт, що враховує рівень розрахунків підприємства за постачання газу і призводить до додаткових нарахувань за спожиті енергоносії за рахунок недофінансування витрат підприємства. Так, в 2020 році в розпорядженні підприємства залишалось лише 23,8 % від надходження коштів від споживачів теплової енергії. Коштів, що залишалися в розпорядженні підприємства недостатньо для своєчасної виплати заробітної плати, проведення ремонтних робіт, оплати спожитих електроенергії, води та інших витрат.

Слід зазначити, що з метою реалізації Постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 року №1082 «Деякі питання нарахування (визначення) плати за теплову енергію та послуги з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води для споживачів у зв'язку із зміною ціни природного газу» за рекомендацією голови обласної державної адміністрації та дорученням Харківського міського голови Геннадія Кернеса, КП «Харківські теплові мережі» було прийнято рішення про зменшення розміру нарахувань у січні-квітні 2020 року за спожиті теплову енергію і послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води для всіх категорій споживачів, у зв'язку зі зменшенням фактичної вартості постачання природного газу, порівняно з вартістю, врахованою у структурі діючих тарифів на теплову енергію і послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води без зміни інших складових тарифів, встановлених відповідними постановами НКРЕКП. Загальна сума перерахунку по Постанові КМУ № 1082 від 24.12.2019 за січень-квітень 2020 року склала 604,5 млн.грн

Зазначене призводить до неможливості здійснення 100% розрахунків за спожиті енергоносії, навіть за умови 100% розрахунків споживачів, як наслідок нараховані штрафи та пені за 2020 рік склали 446,1 млн. грн., в т.ч. за порушення строків розрахунків з постачальниками енергоносіїв 422,9 млн. грн., джерела компенсації вказаних втрат взагалі відсутні.

На цей час підприємство здійснило розрахунок тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, послугу з постачання теплової енергії та

послугу з постачання гарячої води (без використання ІТП) для всіх категорій споживачів на 2020 рік з урахуванням фактичної вартості енергоносіїв, рівня прожиткового мінімуму та інших нормативних показників з метою визначення економічно – обґрунтованих тарифів. Постановами НКРЕКП №1673 від 09.09.2020 року та №1756 від 23.09.2020 року затверджені нові тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання та послугу з постачання теплової енергії та послугу з постачання гарячої води для всіх категорій споживачів. Також, з 01.12.2020 року Постановою НКРЕКП №2256 від 30.11.2020р. були скориговані тарифи для КП «ХТМ» з урахуванням діючих на той час цін та тарифів на паливно-енергетичні ресурси Але, вже з 01.12.2020 року НАК «Нафтогаз України» встановив вартість постачання природного газу на грудень для теплопостачальних підприємств на рівні 6103,1 грн/тис.м3 без ПДВ, що на 13,5 % більше, ніж було враховано при коригуванні діючих тарифів на теплову енергію, що призведе до виникнення збитків у підприємства.

Треба відмітити, що у зв'язку з відсутністю нових договорів, для населення діють тарифи, затверджені з 01.01.2019 року. При цьому, введення публічних договорів приєднання планується тільки на кінець опалювального періоду.

Також у відповідності до рішення 38 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 02.12.2020 р. № 2293/20 “ Про бюджет Харківської міської територіальної громади на 2021 рік” (зі змінами), розпорядженням Харківського міського голови від 20.01.2021 №10 «Про приведення класифікації бюджету Харківської міської територіальної громади у відповідність до законодавства» передбачене фінансування:

КП «Харківські теплові мережі» за наступними напрямками :

- провадження засобів обліку витрат та регулювання споживання води та теплової енергії — 14 000,0 тис. грн.;
- фінансова допомога — 642 000,0 тис.грн.;
- будівництво об'єктів житлово-комунального господарства — 20 000,0 тис.грн.;
- внески до статутного капіталу— 25 000,0 тис.грн.

Світова криза, що виникла внаслідок пандемії COVID-19, негативно вплинула на економічну ситуацію в багатьох країнах світу, включаючи Україну. З 14 березня 2020 року в Україні оголошена надзвичайна ситуація та введено ряд обмежень строком щонайменше до 30.06.2021 р.

Заходи, що вживаються для стримування поширення вірусу, уповільнюють як економічну діяльність в країні, так і інтенсивність зовнішньої економічних відносин.

Наслідки пандемії COVID-19 та заходи, що вживаються для її стримання негативно вплинули і на економіку підприємства.

Перший локдаун, у 2020-ому році, дуже сильно знизив ділову активність. Знизився роздрібний товарооборот. Знизилися доходи підприємств.

Так розрахунки споживачів за спожиту теплову в 2020 році зменшились на 22,8% в порівнянні з 2019 роком.

На відміну від 2019 року, у 2020 року на фоні зростання цін на світовому ринку, найбільш відчутно для внутрішнього ринку було постійне зростання цін на енергоносії.

Так, протягом 2020 року по складовим собівартості теплової енергії в порівнянні до цін, закладених до розрахунку тарифів на виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надання відповідних послуг, для всіх груп споживачів та на надання послуг теплопостачання населенню відбулось:

зростання вартості електроенергії на 44,3 %;

зростання вартості холодної води на потреби ГВП на 48,0%;

зростання вартості послуг з водопостачання на 66,7% (зростання тарифів на централізоване водопостачання по КП «Харківводоканал» згідно постанови НКРЕКП №283 від 04.02.2020);

зростання вартості послуг з водовідведення на 52,1 % (зростання тарифів на централізоване водовідведення по КП «Харківводоканал» згідно постанови НКРЕКП №283 від 04.02.2020);

зростання вартості води на підживлення мереж від ПрАТ«Харківська ТЕЦ-5» на 87,4% (за Договором №61010806 від 08.01.2020 року ПрАТ«Харківська ТЕЦ -5»), що обумовило збитковість від реалізації теплової енергії всім групам споживачів та надання послуг населенню.

Фінансова система в країні на дату підготовки цієї звітності є стабільною.

Управлінський персонал здійснює моніторинг цієї ситуації та оцінку можливих ризиків діяльності Підприємства.

Тривалість та вплив пандемії COVID-19 на дату підготовки цієї фінансової звітності залишаються невизначеними, що не дозволяє з достатнім ступенем достовірності оцінити їх вплив на діяльність Підприємства в майбутніх періодах, вони будуть відображені у фінансовій звітності, як тільки зможуть бути оцінені.

Керівництво вважає, що воно вживає всіх необхідних заходів для підтримки економічної стабільності Підприємства в умовах, що склалися, та не бачить значних ризиків безперервності діяльності щонайменше 12 місяців від звітної дати.

25. Податок на прибуток

Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання) та податок на прибуток

На 31 грудня 2020 року встановлена законодавством ставка оподаткування прибутку становить 18% (31 грудня 2019 року: 18%).

Основні компоненти витрат/(відшкодувань) податку на прибуток:

Прибутки та збитки	2020 рік	2019 рік
Поточний податок на прибуток	0	0
Витрати/(доходи) з відстроченого податку на прибуток, пов'язані з виникненням та сторнуванням тимчасових різниць	(69 443)	(47 712)
Витрати/(доходи) з податку на прибуток	(69 443)	(47 712)

Узгодження прибутку до оподаткування та витрат з податку на прибуток:

	2020 рік	2019 рік
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(2 543 069)	(2 205 944)
Очікуваний податок на прибуток за встановленими податковими ставками	457 752	397 070
Податковий ефект витрат, які не підлягають вирахуванню для цілей оподаткування	(5 383)	(1 371)
(Податковий ефект впливу суми від'ємного значення об'єкту оподаткування поточного періоду)	(319 716)	(310 400)
(Податковий ефект впливу суми витрат на формування резерву сумнівних боргів)	(63 093)	(38 463)
Інші різниці	(117)	876
(Витрати)/відшкодування податку на прибуток	69 443	47 712

Відстрочені податки включали:

Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	Залишок на 31.12.2018	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано в капіталі	Залишок на 31.12.2019	Визнано у складі прибутку у (збитку)	Визнано в капіталі	Залишок на 31.12.2020
Основні засоби	(245 134)	37 008	-	(208 126)	23 900	-	(184 226)
Дебіторська заборгованість - на яку були зменшені доходи згідно ст. 12 ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств»(п5 підрозділу 4 р XX ПКУ)	(12 466)	12 466		0			0
- за пенею та штрафами, що виникли на 01.01.15р. та не погашені на звітну дату.	(226)	221	-	(5)	0	-	(5)
- бюджетних організацій, що виникла на 01.01.11р. та не погашена на звітну дату.	(28)	28		0			0
Забезпечення майбутніх витрат на судові виплати		321	-	321	48 948	-	49 269
Кредиторська заборгованість - на яку були зменшені витрати згідно ст. 12 ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств» (п.5 підрозділу 4 розділу XX ПКУ)	24 246	(43)	-	24 203	(1 127)	-	23 076
- на яку були зменшені витрати згідно ст. 159 ПКУ (п.17 підрозділу 4 розділу XX ПКУ)	109 169	(2 289)	-	106 880	(2 278)	-	104 602
Разом відстрочені податкові активи чи зобов'язання	(124 439)	47 712	0	(76 727)	69 443	0	(7 284)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2020 року та 31 грудня 2019 року оцінювались за податковими ставками (18%), які, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, у якому передбачається реалізувати відповідні тимчасові різниці.

26. Договірні та умовні зобов'язання

Дотримання податкового та іншого законодавства

Підприємство є об'єктом регулярних податкових перевірок, результати яких оскаржуються у адміністративному та судовому порядку. Практика судового вирішення таких справ свідчить про позитивний результат на користь КП «Харківські теплові мережі», тому Підприємство не створює забезпечення на покриття витрат на судові витрати по суперечках з податковими органами. По рішенням суду, які набули законної сили витрати, пов'язані зі сплатою штрафних санкцій, визнаються у повному обсязі. У 2020 році загальна сума таких витрат визнана у сумі — 22 661,0 тис.грн., у 2019 році — 45 961,9 тис.грн.

Юридичні питання

У ході звичайної господарської діяльності Підприємство виступає стороною в різних судових процесах та спорах. Керівництво вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями у разі їх виникнення внаслідок таких судових процесів та спорів не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Підприємства, крім тих, що включені до забезпечення за судовими процесами. Інформація про суми створених забезпечень розкрита у примітці 19.

27. Управління фінансовими ризиками.

Керівництво визнає, що діяльність Підприємства пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись у наслідок впливу суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити не можливо.

Управління ризиками керівництвом Підприємства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення. Управління ризиками має першочергове значення для ведення бізнесу Підприємства і є важливим елементом його діяльності.

Діяльність Підприємства пов'язана з різними фінансовими ризиками: ринковим ризиком (у тому числі валютний ризик та ризик відсоткових ставок), кредитним ризиком і ризиком ліквідності.

Політика з управління ризиками орієнтована на визначення, аналіз і управління ризиками, з якими стикається Підприємство, на встановлення контролю за ризиками, а також постійний моніторинг за рівнем ризиків, дотриманням встановлених обмежень та політики управління ризиками

Основними фінансовими інструментами Підприємства є торгова дебіторська і кредиторська заборгованість, процентні позики, гроші та їх еквіваленти. Метою даних фінансових інструментів є фінансування операційної діяльності.

Основні категорії фінансових інструментів представлені таким чином:

Назва фінансового інструменту, тис.грн.	31.12.2020 р.	31.12.2019 р.
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	3 195 462	2 766 561
Інша поточна дебіторська заборгованість	18 813	37 534
Гроші та їх еквіваленти	288 946	121 189
Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	11 322	18 196
Всього фінансових активів	3 514 543	2 943 480
Позики	(1 701 381)	(882 076)
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(13 892 176)	(11 295 229)
Інші поточні зобов'язання	(958 363)	(752 354)
Всього фінансових зобов'язань	(16 251 920)	(12 929 659)

Ринковий ризик.

Для Підприємства характерний вплив ринкових ризиків. Ринкові ризики виникають із відкритих позицій в (а) іноземних валютах, (б) активах та зобов'язаннях, за якими нараховуються відсотки, усі з яких зазнають впливу від загальних та специфічних ринкових змін.

Валютний ризик

Підприємство здійснює свою діяльність у функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня.

Підприємство має короткострокову позику в Євро для поповнення обігових коштів в ПАТ «Мегабанк» та є учасником проекту «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України», в рамках якого між Україною та Міжнародним банком реконструкції розвитку укладено Угоду про надання позики в доларах США. В рамках зазначеної угоди про позику було укладено довгострокові договори про субкредитування №13010-05/103 від 20.11.2014 р. та №13010-05/103 від 20.11.2014 р. року між Міністерством фінансів України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Харківською міською радою та Комунальним підприємством «Харківські теплові мережі» про використання Позики, що надається Україні Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

В результаті участі в проекті «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України» у підприємства виникають такі інструменти, як грошові кошти та торгова кредиторська заборгованість деноміновані в іноземній валюті. Як наслідок, Підприємство схильне курсовому ризику від коливання курсів тих чи інших валют.

Офіційний курс гривні, встановлений Національним банком України («НБУ») на визначені дати був таким:

	31 грудня 2020р.	31 грудня 2019 р.
Долар США	28,2746	23,6862
Євро	34,7396	26,422

Короткострокові та довгострокові позики, грошові кошти, торгова кредиторська заборгованість деноміновані в іноземній валюті призводять до виникнення валютного ризику. Підприємство не здійснювала операцій з метою хеджування цих валютних ризиків.

Станом на звітну дату цієї фінансової звітності Підприємстві підпадало під вплив операційного валютного ризику який відноситься до валютних монетарних активів та зобов'язань та відноситься до загальних змін на валютному ринку.

Залежність Підприємства від валютного ризику представлена на основі балансової вартості відповідних активів та зобов'язань у валюті таким чином:

Назва активів та зобов'язань тис.грн.	2019рік		2020 рік	
	Долари США	Євро	Долари США	Євро
Грошові кошти та їх еквіваленти	118 284	-	270 334	-
Довгострокові зобов'язання (позики та інші)	(710 519)		(1 435 777)	
Короткострокові поточні зобов'язання (позики та інші)	(74 804)	(96 753)	(160 093)	(105 511)
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(10 124)	(36 630)	(15 655)	(69 106)
Інші поточні зобов'язання				
Чиста (коротка) довга валютна позиція	(677 163)	(133 383)	(1 341 191)	(174 617)

Нижче наведена чутливість прибутку до оподаткування та капіталу Підприємства до можливої зміни обмінного валютного курсу, при постійному значенні всіх інших змінних:

станом на 31.12.2019 року:

	Зміна валютного курсу	Вплив на прибуток до оподаткування	тис.грн. Вплив на капітал
Грн/Долар США	+10,0 %	(67 716)	(67 716)
Грн/Долар США	-10,0 %	67 716	67 716
Грн /Євро	+10,0 %	(13 338)	(13 338)
Грн /Євро	-10,0 %	13 338	13 338

станом на 31.12.2020 року:

	Зміна валютного курсу	Вплив на прибуток до оподаткування	тис.грн. Вплив на капітал
Грн/Долар США	+10,0 %	(134 119)	(134 119)
Грн/Долар США	-10,0 %	134 119	134 119
Грн /Євро	+10,0 %	(17 461)	(17 461)
Грн /Євро	-10,0 %	17 461	17 461

Ризик зміни відсоткових ставок.

Підприємство не має істотних активів, за якими нараховуються відсотки, та його доходи та рух грошових коштів від операційної діяльності, в основному, не залежать від змін ринкових відсоткових ставок.

Основний процентний ризик пов'язаний, в основному, з процентними кредитами та позиками з плаваючими процентними ставками. Згідно з політикою Підприємства, управління процентними витратами здійснюється з використанням боргових інструментів з фіксованими процентними ставками.

Позики за фіксованими ставками створюють для Підприємства ризик зміни справедливої вартості відсоткових ставок.

Основною метою управління відсотковим ризиком є отримання фінансування за мінімальною вартістю.

Кредитний ризик

Підприємству властивий кредитний ризик, тобто ризик невиконання своїх зобов'язань стороною контракту і, внаслідок цього, виникнення фінансового збитку. Фінансові інструменти, які потенційно наражають Підприємство на значні кредитні ризики, в основному, включають кошти в банках (Примітка Розкриття звіту про фінансовий стан. Грошові кошти та розрахунки), торговельну та іншу дебіторську заборгованість (Примітка Розкриття звіту про фінансовий стан. Дебіторська заборгованість.)

Грошові кошти розміщуються в українських фінансових установах, які вважаються такими що мають мінімальний ризик невиконання зобов'язань на момент внесення коштів.

Підприємство здійснює постачання послуг населенню, бюджетним установам та комерційним підприємствам. Такі категорії як населення та бюджетні установи становлять 93 відсотка у загальному об'ємі споживачів. Оплата послуг здійснюється за фактично спожити послуги. Дебіторська заборгованість населення та бюджетних установ має тенденцію до збільшення. Ризик зростання безнадійних боргів Керівництво Підприємства оцінює на 31.12.2020 року як значний, тому сформуло

резерв сумнівних боргів. На дату балансу дебіторська заборгованість за спожити послуги відображається з урахуванням збитків від знецінення.

Кредитний ризик, властивий фінансовим активам Підприємства внаслідок неспроможності іншої сторони розрахуватись за своїми зобов'язаннями, при цьому максимальний розмір ризику дорівнює балансовій вартості відповідних фінансових інструментів за вирахуванням збитків від знецінення. Максимальний кредитний ризик складався із такого:

	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	288 946	121 189
Торгівельна дебіторська заборгованість	3 195 462	2 766 561
Заборгованість за виданими позиками	1 376	1 598
Інші активи	28 759	54 132
<i>Всього(тис. грн)</i>	<i>3 514 543</i>	<i>2 943 480</i>

Підприємство не здійснювало операцій з метою хеджування зазначених ризиків.

Ризик ліквідності

Ризиком ліквідності є ризик того, що Підприємство не зможе розрахуватися по зобов'язанням при настанні терміну їх погашення. Підприємство здійснює ретельне управління і контроль за ліквідністю. Підприємство використовує процедуру підготовки фінансового плану і прогнозування руху грошових коштів, але дія Постанови Кабінету Міністрів України від 18 червня 2014 р. № 217 « Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки» унеможливило забезпечення необхідних коштів для виконання всіх своїх платіжних зобов'язань.

Політикою Підприємства є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю при використанні умов кредитування, що надаються позичальниками та банками. Підприємство аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками та планує свою ліквідність залежно від очікуваних строків виконання зобов'язань за відповідними інструментами. У разі недостатньої або надмірної ліквідності Підприємство перерозподіляє ресурси для досягнення оптимального фінансування своєї діяльності.

Основним джерелом коштів Підприємства були кошти, отримані від операційної діяльності, засновника та банківські кредити. Станом на 31.12.2020 поточні зобов'язання Підприємства перевищують поточні активи на 9 768 398 тис. грн., станом на 31.12.2019 року на 7 612 225 тис. грн.

Структура фінансових зобов'язань Підприємства на 31.12.2019 року на основі договірних недисконтованих платежів представлена наступним чином:

	<i>за вимогою</i>	<i>менше 3-місяців</i>	<i>від 3 до 12 місяців</i>	<i>від 1 до 2 років</i>	<i>від 2 до 5 років</i>	<i>більше 5 років</i>	<i>Всього (тис. грн.)</i>
Банківські кредити			156 935	120 365	186 861	417 915	882 076
Торгова кредиторська заборгованість			11 295 229				11 295 229
Інша заборгованість			752 354		0		752 354

Структура фінансових зобов'язань Підприємства на 31.12.2020 року на основі договірних недисконтованих платежів представлена наступним чином:

	за вимого ю	менше 3- місяців	від 3 до 12 місяців	від 1 до 2 років	від 2 до 5 років	більше 5 років	Всього (тис. грн.)
Банківські кредити		161 703	160 093	126 007	541 557	717 604	1 706 964
Торгова кредиторська заборгованість			13 892 176				13 892 176
Інша заборгованість			752 354				752 354

Управління операційними ризиками

Дотримання Податкового законодавства.

Для податкового середовища в Україні характерні складність податкового адміністрування, суперечливі тлумачення податковими органами податкового законодавства та нормативних актів, які, окрім іншого, можуть збільшити фінансовий тиск на платників податків. Непослідовність у застосуванні, тлумаченні і впровадженні податкового законодавства може призвести до судових розглядів, які, у кінцевому рахунку, можуть стати причиною нарахування додаткових податків, штрафів і пені, і ці суми можуть бути суттєвими. На думку керівництва, Підприємство виконало усі вимоги чинного податкового законодавства.

Під час звичайної господарської діяльності Підприємство здійснює операції, тлумачення яких можуть бути різними у Підприємства та податкових органів.

Загалом, існує ризик того, що операції та коректність тлумачень, які не були оскаржені регулюючими органами у минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик суттєво зменшується з часом.

Судові позови.

Час від часу та у процесі звичайної господарської діяльності до Підприємства висуваються певні претензії. Керівництво вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями у разі їх виникнення внаслідок таких судових процесів та спорів не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Підприємства, крім тих, що включені до забезпечення за судовими процесами.

Джерела невизначеності оцінки.

Деякі суми, включені до фінансової звітності, а також пов'язані з ними розкриття інформації вимагають від управлінського персоналу Підприємства здійснення припущень відносно сум або умов, які не можуть бути точно відомі на дату підготовки звітності.

Управлінський персонал Підприємства проводить оцінки на постійній основі, виходячи з результатів і досвіду минулих періодів, консультацій фахівців, тенденцій та інших методів, які керівництво вважає прийнятними за певних обставин, а також виходячи з прогнозів щодо того, як вони можуть змінитися в майбутньому. Однак невизначеність цих припущень і оціночних значень може призвести до результатів, які можуть вимагати суттєвих коригувань вартості активу або зобов'язання, стосовно яких здійснюються такі припущення та оцінки, в майбутньому.

Основні невизначеності:

амортизація основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості ґрунтується на здійснених управлінським персоналом оцінках

майбутніх строків корисного використання цих активів. Оцінки можуть змінюватися під впливом технологічного розвитку, конкуренції, зміни ринкових умов та інших чинників, котрі важко передбачити. Подібні зміни можуть призвести до змін очікуваних строків корисного використання та амортизаційних відрахувань;

Підприємство є об'єктом різного роду судових спорів і претензій, включаючи розгляди за справами про оскарження дій податкових органів, стосовно результату яких існує значний ступінь невизначеності. Підприємство проводить оцінку можливої суми збитку за цими подіями, але непередбачувані події можуть призвести до збільшення або зменшення попередньо оціненої суми, або вимагати нарахування суми, нарахування якої не вважалося ймовірним.

28. Події після дати балансу

Після дати балансу відбулись наступні зміни:

Зміна органу управління

Рішенням 1 сесії 8 скликання Харківської міської ради «Про закріплення комунальних унітарних підприємств» від 09.12.2020 № 8/20 покладено функції управління комунальними унітарними підприємствами, утвореними Харківською міською радою, на відповідні виконавчі органи Харківської міської ради.

Згідно з п.п.4.1. п. 4 додатку до вищевказаного рішення, Комунальне підприємство «Харківські теплові мережі» закріплено за Департаментом з питань забезпечення життєдіяльності міста Харківської міської ради.

Зміни статутного капіталу

Наказом Департаменту з питань забезпечення життєдіяльності міста від 01.02.2021 року №23 було прийняте рішення про збільшення статутного капіталу КП «Харківські теплові мережі» на суму 61565 тис. грн., встановивши його в розмірі 755459 тис. грн.. Нова редакція Статуту затверджена Розпорядженням Управління комунального майна та приватизації №23 від 12.02.2021 року

Зміни активів та зобов'язань

Ухвалою Східного апеляційного господарського суду від 2 березня 2021 року по справі № 922/1655/17 затверджена мирова угода з управлінням освіти адміністрації Київського району Харківської міської ради на суму 45 086 тис. грн зі строком погашення до 31 грудня 2040 року, в тому числі платежі 2021 року - 4 079 тис. грн, довгострокова дебіторська заборгованість у сумі 41 007 тис. грн. реструкторизована на строк 20 років.

Укладені додаткові угоди про реструктуризацію заборгованості до діючих договорів купівлі-продажу теплової енергії з ПрАТ "Харківська ТЕЦ-5" на загальну суму 1 500 000 тис. грн. зі строками погашення до 31.12.2025 року, в т.ч. погашення в 2021 році у відповідності до графіка погашення платежів складає 126 883 тис. грн., довгострокові зобов'язання складають 1 373 117 тис. грн.

Зміни спеціального законодавства що регулюють діяльність підприємства

01.05.2021 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг» від 03.12.2020р. №1060, яким врегульовуються питання реалізації Закону України «Про житлово-комунальні послуги». На даний час підприємство не може оцінити вплив вищезазначеного нормативного документу на свій фінансово-економічний стан, так як піднормативні акти, які б конкретизували (індивідуалізували) чинні норми та давали роз'яснення цим нормам, знаходяться в стадії розробки та затвердження у відповідності до Розділу II Закону України від 03.12.2020р. №1060.

На дату затвердження фінансової звітності у судах всіх юрисдикцій на розгляді перебувають судові справи, які за оцінкою управлінського персоналу в подальшому можуть суттєво вплинути на фінансовий стан підприємства:

Контрагент	№ справи	Сума очікуваних витрат за результатами розгляду справи, тис грн.	Примітки
НАК "Нафтогаз України"	922/29/21	8760	
НАК "Нафтогаз України"	922/4303/20	72	
НАК "Нафтогаз України"	922/77/21	1978	Санкції за порушення умов договору
НАК "Нафтогаз України"	922/26/21	339	
ПрАТ "НЕК "Укренерго"	922/84/21	168	
ПрАТ "НЕК "Укренерго"	922/503/21	532	

Генеральний директор

Головний бухгалтер

[Handwritten signature]

В.В.СКОПЕНКО

Ю.В. ПОПОВА